

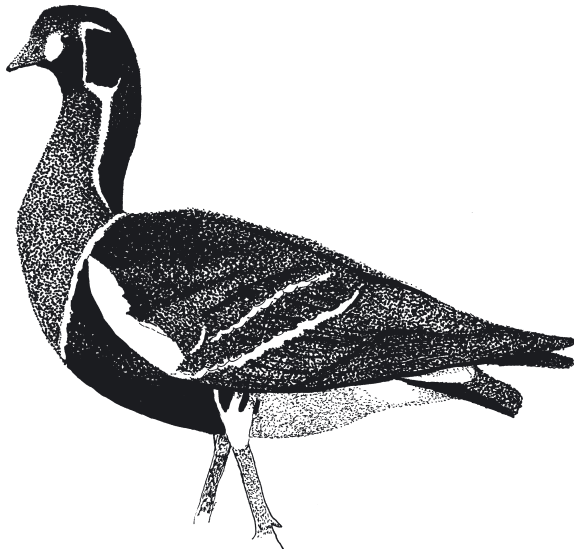
Fugle i Danmark 2001

Årsrapport over observationer

Redigeret af PETER LANGE og RENE CHRISTENSEN

(With a Summary in English: *The Danish Bird Report 2001*)

Meddelelse nr 30 fra Rapportgruppen

I det følgende præsenteres forekomsten af i alt 105 fuglearter og underarters forekomst i Danmark i 2001. Hertil omtales yderligere 11 arter af rovfugle i tabeller over forekomsten af rovfugle på de vigtigste træksteder. En lang række arter, som normalt ville optræde i henværende artsgennemgang, er omfattet af den artsovervågning, der foregår i regi af DOFs Arbejdsgruppe for Truede og Sjældne Ynglefugle (DATSY), og udelades derfor p.t. af årsrapporten. I stedet henvises til DATSYs årsrapporter (se Grell 2002).

Grundstammen i materialet er bragt til veje af de lokale rapportgrupper, hvoraf de fleste udgiver lokale årsrapporter. Det skal derfor på det kraftigste opfordres til, at alle aktive feltornitologer bidrager til indsamlingen af data ved at indsende observationer af arterne på rapportgruppens liste til de lokale rapportgrupper. Dette sker lettest ved at bruge dofbasen (www.dofbasen.dk).

Vejrmæssigt var 2001 et lunt og stille år. Perioden med lune østlige vinde i foråret faldt sidst i april og først i maj, hvorfor de fleste trækkende rovfuglearter kulminerede i denne periode. Efteråret var uden markante lavtrykspassager, hvilket betød lave forekomster af de fleste havfuglearter. Undtagelsen var Storkjoven, som satte rekord, hvilket formodenlig hænger sammen med forekomsten af orkaner og lavtrykspassager længere vestpå i Atlanterhavet. Herudover blev 2001 rekordår i Sølvhejre, Tundrasædgås, Rødhalsed Gås, Middelhavsmåge, Steppemåge, Bjergpiber og Sortrygget Hvid Vipstjert, mens Sodfarvet Skråpe, Aftenfalk, Gråmåge, Turteldue, Toplærke, Rødstrubet Piber og Pirol havde deciderede bundår. Invasionsarterne Nøddekrige og Hvidsiskan samt korsnæbbene optrådte kun i meget små tal. Flere af de meget fåtallige ynglefugle, der har været i tilbagegang gennem lang tid, fortsatte denne tendens i 2001, f.eks. Hvid Stork, Sandterne, Vende-hals, Toplærke, Markpiber, Høgesanger og Pirol.

Indledning

Hermed præsenteres årsrapporten for 2001. Som sine forgængere indeholder den en oversigt over en række fåtallige og sjældnere fuglearter og underarters forekomst i Danmark. For enkelte arter omtales kun yngle/sommerforekomster eller vinterforekomster. Rapportgruppens artsliste revideres jævnlige under hensyntagen til forhold som arternes hyppighed i landet, omfanget af det indsamlede materiale, samt gruppens disponible arbejdskraft. For nærværende årsrapport fremgår yderligere justeringer af det følgende afsnit. Redaktionen skal opfordre alle observatører til at indsende oplysninger om arterne på rapportgruppens liste til de lokale rapportgrupper, således at de kan indgå i årsrapporten. Der opfordres til, at man ved indrapportering af fugleobservationer anvender Dansk Ornitologisk Forening databaseprogram dofbasen, der kan findes på adressen www.dofbasen.dk. Det skal dog understreges, at de lokale rapportgrupper fortsat modtager indberetninger på traditionel vis, på rapportgruppens skemaer eller via brev. Kontaktpersoner for de enkelte rapportregioner kan findes på Dansk Ornitologisk Forenings hjemmeside, www.dof.dk. Observationer kan også sendes til DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V, hvorfra de vil blive videresendt til den pågældende lokalafdeling.

Det skal understreges, at det ikke er muligt for rapportgrupperne at gennemgå alle de mange hjemmesider på internettet, hvor der offentliggøres aktuelle observationer. Oplysninger herfra, der ikke samtidig er indsendt til den lokale rapportgruppe eller indtastet i dofbasen, kan derfor ikke påregnes i fuldt omfang at indgå i årsrapporten.

Det skal påpeges at regionsforkortelserne (eksempelvis (NJ) for Nordjylland) ikke skal opfattes som henvisninger til lokalrapporter, men kun som geografiske oplysninger.

Artslisten

Listen over arter, der behandles i årsrapporten, er denne gang reduceret, idet følgende er udgået: Rørdrum, Knarand, Atlingand, Sortgrå Ryle og Almindelig Kjøve. Disse arter forekommer talrigt i landet, og forekomsten er gennem mange år beskrevet i årsrapporterne. For en række rovfuglearter omtales kun trækket på de vigtigste træklokaliteter; det gælder Hvepsevåge, Rød Glente, Blå Kærhøg, Hedehøg, Duehøg, Spurvehøg, Musvåge, Fjeldvåge, Fiskeørn, Tårnfalk og Dværgfalk.

Arter, der tages af SU-listen, optages automatisk

på rapportgruppens liste. I forhold til den seneste årsrapport (Lange et al. 2002) er Islandsk Stor Kobbersnepe og Sydlig Blåhals føjet til rapportgruppens liste, idet de er taget af SU-listen fra og med 2001.

De arter, som DOFs arbejdsgruppe for truede og sjældne ynglefugle (DATSY) overvåger, figurerer fortsat på rapportgruppens liste, men i en del tilfælde har vi valgt ikke at omtale disse arter i årsrapporten eller kun at behandle træk- og/eller vinterfund. Enkelte arter er dog behandlet meget summarisk i DATSYs rapport for 2001 (Grell 2002), hvorfor vi har valgt at medtage disse arter i denne rapport. Det drejer sig om Pibeand, Plettet Rørvagtél, Turteldue, Høgesanger, Rødtoppet Fuglekonge, Pirol, Nøddekrige og Gulirisk.

For de øvrige DATSY-arter henvises til Grell (2002). Det skal dog understreges, at arterne fortsat optræder på rapportgruppens indsamlingsliste, hvorfor alle fund af de pågældende arter også fremover bør indsendes til rapportgrupperne.

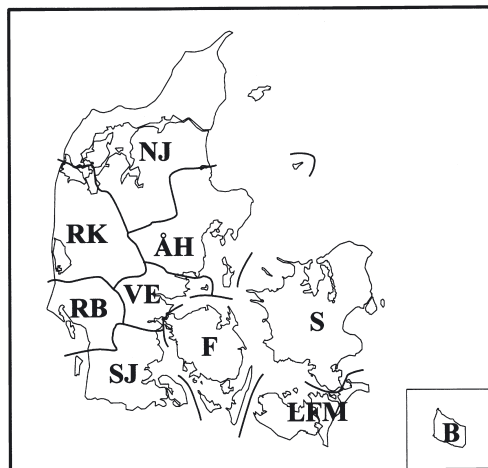
Til nærværende rapport er det ikke lykkedes inden for tidsfristen at få adgang til Skov- og Naturstyrelsens resultater af overvågningen af ynglende Tejst, hvorfor denne ikke er behandlet. Den vil forhåbentlig være at finde igen næste år.

Rapportgruppens liste over arter og underarter, for hvilke rapportgrupperne indsamler alle fund, er med de nævnte justeringer som følger. Bogstavkodernes betydning er: D DATSY-art, S sommerforekomster, T træk på vigtigste lokaliteter, Y yngleforekomster.

Islom, Hvidnæbbet Lom, Nordisk Lappedykker (D), Sorthalset Lappedykker, Mallebuk (Y, D), Sodfarvet Skråpe, Almindelig Skråpe, Lille Stormsvale, Stor Stormsvale, Silkehejre, Sølvhejre, Sort Stork (D), Hvid Stork (D), Skestork (D), alle flamingoer, Tundrasædgås, Grønlandsk Blisgås, Dværggås, Indisk Gås, Snegås, Canadagås (Y), Bramgås (Y, D), Rødhalsed Gås, Ægyptisk Gås, Rustand, Pibeand (Y, D), Amerikansk Krikand, Rødhovedet And (D), Bjergand (Y/S), Kongeederfugl, Stellersand, Hvinand (Y), Stor Skallesluger (Y/S, D), Amerikansk Skarveand, Hvepsevåge (T), Sort Glente, Rød Glente (D, T), Havørn (D), Rørhøg (T), Blå Kærhøg (Y, D, T), Hedehøg (D), Duehøg (T), Spurvehøg (T), Musvåge (T), Fjeldvåge (T), Kongeørn (D), Fiskeørn (Y, D, T), Tårnfalk (T), Aftenfalk, Dværgfalk (T), Lærkefalk (D), Vandrefalk (D), Urfugl (D), Vagtél (D), Plettet Rørvagtél (D), Engsnarre (D), Trane (Y, D), Lille Præstekrave,

Hvidbrystet Præstekrave (D), Pomeransfugl, Hjejle (Y, D), Kærløber, Tredækker, Tinksmed (Y, D), Svaleklire (Y, D), Mudderklire (Y), Stenvender (Y, D), Odinsbane, Thorshane, Mellemkjøve, Lille Kjøve, Storkjøve, Sorthovedet Måge (D), Dværgmåge (Y, D), Sabinemåge, Steppemåge, Middelhavsmåge, Hvidvinget Måge, Gråmåge, Ride (Y), Sandterne (D), Rovterne, Dværgterne (D), Sortterne (Y, D), Lomvie (Y), Alk (Y), Tejst (Y), Lunde, Turteldue (D), Slørugle (D), Stor Hornugle (D), Kirkeugle (D), Mosehornugle (Y, D), Perleugle (D), Natrav, Biæder (D), Hærfugl, Vendehals (D), Lille Flagspætte (D), Toplærke (D), Storpiber, Markpiber (D), Rødstrubet Piber, Bjergpiber, Skærpiber (Y), Gulhovedet Gul Vipstjert, Sortrygget Hvid Vipstjert, Vandstær (Y, D), Nordlig Blåhals, Sydlig Blåhals (D), Sortstrubet Bynkefugl (D), Ringdrossel (Y/S), Vindrossel (Y/S), Flodsanger (D), Savisanger (D), Drosselrørsanger (D), Høgesanger (D), Lundsanger, Fuglekongesanger, Hvidbrynet Løvsanger, Sibirisk Gransanger, Rødtoppet Fuglekonge (D), Lille Fluesnapper, Hvidhalset Fluesnapper, Skægmejse, Fyrremejse (D), Korttået Træløber (kun NJ, RK, S, LFM, B), Pungmejse, Pirol (D), Stor Tornskade (Y, D), Nøddekrige (D), Kvækerfinke (Y/S), Gulirisk (D), Bjergirisk (Y/S), Hvidsisken, Hvidvinget Korsnæb, Stor Korsnæb, Karmincompap, Hortulan (Y/S).

Der var i 2001 ingen ynglefund af Mudderklire, hvorfor arten ikke er omtalt i nærværende rapport.

Regionsinddelingen anvendt i denne artikel.
Geographical regions of Denmark used in this report.

Forfattere og bearbejdere

Rapportens forfattere og bearbejdere er: Carsten Andersen (finker-værlinger), Per B. Baden (lærkerpibere), Keld Bakken (gæs), Kurt Bonde (sangere, fluesnappere), René Christensen (måger, terner, alkefugle), Jannik Hansen (duer-skrigefugle), Carsten Høeg (vadefugle undt. brokfugle), Jørgen Jensen (storke og Skestork), Ole Jensen (Nøddekrige), Peter Lange (flamingoer, ænder, hønsefugle, kjoever, drosler, indledende afsnit og vejret), Rasmus Bøgeskov Larsen (hejrer, mejser, Pirol, Stor Tornskade), Hans Pinstrup (rovfugle, vipstjertes), Steen Søgaard (rovfugletræk), Allan Kjær Villeesen (lommer-stormfugle), Egon Østergaard (brokfugle).

Materiale

Rapportgruppen har udarbejdet årsrapporter siden 1970. Fra og med 1978 er rapporterne udarbejdet efter stort set samme retningslinier, og hovedsageligt baseret på samme kilder, som nærværende rapport. Grundlaget for rapporten er fortrinsvis DOFs lokalrapporter, samt fuglestationsvirksomheden og de rutinemæssige trækobservationer ved en række træksteder. For lokalrapporterne drejer det sig om følgende: *Fugle og Dyr i Nordjylland* 2001, Ringkøbing Amt årsrapport 2001 (*Sandeviften* 2/2002), *Fugle i Århus Amt* 2001, *Fugle i Vejle Amt* 2001, Årsrapport Fyn 2001 (*Havrevimp* 3/2002), *Rapport fra Kongelundens Fuglestation* 2001, og *Fugle i Bornholms Amt* 2001. Rådata eller manuskriptudkast til lokalrapporterne er modtaget fra Møn v. Per Schiermacker-Hansen og Sjælland v. Troels E. Ortvad, samt fra Rørvig Fuglestation v. Knud Erik Strange. Endvidere er der søgt data på www.dofbasen.dk – materialet fra Ribe og Sønderjyllands amter er udelukkende hentet herfra – samt ved eftersøgning i rubriken "Siden sidst" i *Fugle i Felten*. Materialet fra Storstrøms amt (Lolland-Falster) er hentet fra lokalafdelingens hjemmeside. Materialet fra Erholmene (bl.a. Christiansø) er hentet fra en hjemmeside lavet af Peter Lyngs. Det er overladt til årsrapportens skribenter selv at afgøre, om de vil eftersøge observationer af deres arter på andre hjemmesider end www.dofbasen.dk.

Fuglestationsvirksomhed og rutinemæssige trækobservationer på en række lokaliteter har bidraget med et stort materiale, i de fleste tilfælde via de lokale rapporter: Skagen (Skagen lokalgruppe) (NJ), Vejlerne (Økologisk Feltstation, Danmarks Miljøundersøgelser (DMU)) (NJ), Tipperne (DMU) (RK), Blåvand (Blåvand Fuglestation

(DOF) (RB), Langli/Skallingen (DMU) (RB), Vorsø (DMU) (VE), Sydlangeland (Keldsnor Fuglestation v. DOF Fyn), Rørvig Fuglestation, Kongelunden (Kongelundens Fuglestation v. Preben Berg), Gedser Fuglestation (LF) og Christiansø v. Peter Lyngs. Endelig er supplerende materiale indkommet fra Storkegruppen (DOF), *Fugle i Felten*, samt DOFs lokalblade.

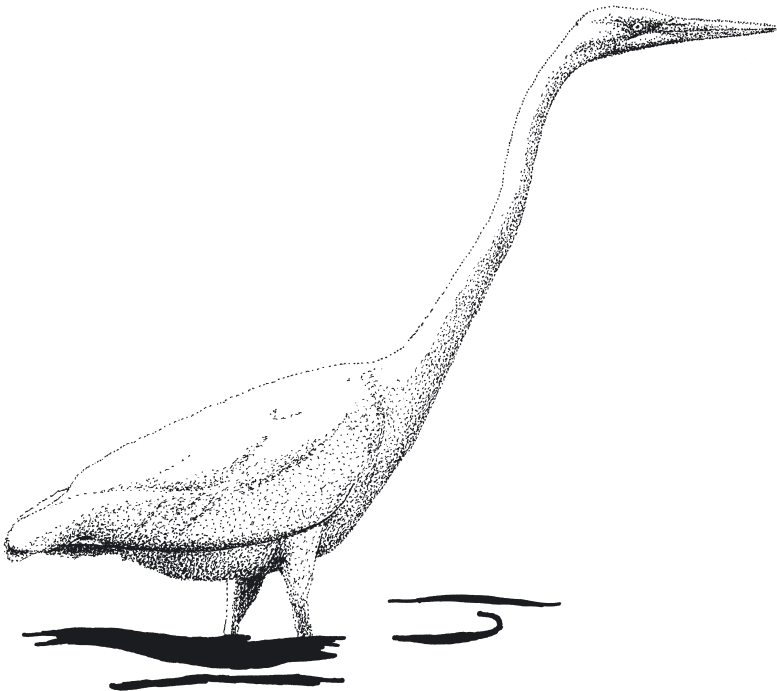
Vurdering af materialet

Fra enkelte rapportområder er det Rapportgruppens opfattelse, at det indsamlede materiale er mangelfuldt og dermed ikke særlig velegnet til brug ved en vurdering af arternes forekomst gennem en længere periode. For 2001 skønnes det især at være tilfældet for Sjælland og Lolland-Falster. I de tilfælde, hvor materialet for en bestemt art anses for at være mangelfuldt, er dette angivet i teksten.

Tak til Kaj Kampp for hjælp under udarbejdelsen af rapporten. En stor tak til de mange, der har indsendt deres oplysninger til lokalrapporter eller via www.dofbasen.dk, eller på anden måde, samt til observatørerne på fuglestationer o.lign. Uden dem var denne rapport ikke blevet til.

Vejret 2001

Ifølge DMIs hjemmeside www.dmi.dk var 2001 et lunt år uden dramatiske vejræssige begivenheder. Med en årsmiddeltemperatur på 8,2°C for Danmark som helhed blev året 0,5°C varmere end gennemsnittet for 1961-1990. Landet blev dog ramt af to kraftige snestorme tidligt i februar og midt i marts. Juli og det meste af august var varmere end normalt. Nedbøren, igen som gennemsnit for landet, lå lidt over det normale med 751 mm (gennemsnit 712 mm). Nedbøren var ret jævnt fordelt over året, bortset fra at en meget våd september bidrog til, at årsnedbøren kom over normalen. Solen skinnede noget mere end normalt, 1780 timer mod normalt 1701 timer; juli var den mest solrige måned med 309 timer i gennemsnit. Oktober blev rekordvarm, idet middeltemperaturen med 12,0°C lå hele 2,9°C over gennemsnittet for perioden 1961-90 og 0,6°C over middeltemperaturen i oktober 1995, der var den hidtil varmeste. Der blev ikke registreret nattefrost i oktober, hvilket også er usædvanligt. Der var kun en moderat forekomst af lavtrykspassager i efteråret, hvilket bidrog til et middelmådigt til decideret ringe havfugleår. Året afsluttedes dog med en kold december, især var temperaturen meget lav på årets sidste dage.

Artsgennemgang

Islom *Gavia immer*

Forekomsten i 2001 blev på 33 fugle fordelt på 12 lokaliteter, kun en smule under gennemsnittet på 35 fugle pr år siden 1991. Aldersfordelingen var 18 ad., 10 imm. og 5 ubestemte. Nordjylland, og især Skagen, fortsatte med at dominere materialet og kunne for femte år i træk melde om over 20 fugle.

Knap halvdelen af fuglene blev set i første halvår. Der blev set en enkelt fugl i januar, ved Thorsminde (RK), men kulminationen indtraf først i maj, hvor der i perioden 7-22/5 blev set 13 fugle ved Skagen (NJ). Halvårets sidste var en adult fugl 5/6 ved Lild Strand (NJ), mens efterårets første sås så tidligt som 10/8, 1 imm. Roshage (NJ). Lild Strand imponerede med 10/9 2 og 1/11 4, og ved Nordsjællands kyst sås 5 fugle i perioden 9/10-22/11.

Hvidnæbbet Lom *Gavia adamsii*

Der blev set 11 fugle fordelt på 8 lokaliteter. Det er under gennemsnittet for 1991-2001 (17 pr år), og året var sammen med 1999 det dårligste siden arten blev taget af SU-listen i 1991. Med godt halvdelen af fuglene dominerede Nordjylland, mens Århus amt havde sine første fund siden 1996. Fundene var som følger: 26/3 1 ad. Lønstrup (NJ), 28/4 2 ad., 30/4 1 ad. og 8/5 1 ad. Skagen (NJ), 5/5 1 ad. Nr. Lyngvig (RK), 13/5 1 2K 2 km SØ f. Anholt (ÅH), 23/5 1 imm. Christiansø (B), og i andet halvår 2/11 1 Roshage (NJ), 5/11 1 ad. Kronborg (S) – hvor arten optrådte for tredje år i træk – samt medio dec. 1 Anholt Havn (ÅH).

Nordisk Lappedykker *Podiceps auritus*

Der noteredes 128 fugle i 2001, lidt over gennemsnittet for årene 1977-2001 (109 pr år). Heri er dog ikke medregnet en flok på mindst 27 fugle, som 26/2 blev observeret ud for Ordrup Næs, Vestsjælland, og som er den største koncentration af Nordisk Lappedykker, der er set fra land i Danmark. Arten har sit vigtigste nordeuropæiske overvintringsområde i den Pommerske Bugt (Durinck et al. 1994), og det må formodes at vinterforekomster i danske farvande stammer herfra. Iagttagelsen er beskrevet på www.netflugl.dk, men bør også forelægges SU.

Geografisk var fordelingen af de øvrige 128 fugle usædvanlig, med næsten dobbelt så mange på Bornholm og kun halvt så mange i Nordjylland som gennemsnittet for de foregående 10 år. I første halvår sås 45, og de største forekomster var ultimo feb. 4 Salenebugten (B), 5/3 4 Ordrup Næs (S), 16/3 3 Østerild Fjord (NJ), 30/3 9 Borre Mose, Ålebæk Strand (LFM) og 24/4 3 Tryggelev Nor (F). Et ynglepar blev registreret i en lille sø i Nordsjælland indtil 24/4, hvor de opgav ynglen (Grell 2002). Af andet halvårs 83 fugle er én fra sommeren, 18/7 1 ad. Salthammer (B). Efterårets første var 31/8 1 Brændegård Sø (F), og de største forekomster var 26/9 4 Hammerodde (B), okt. op til 5 Nors Sø (NJ), 20/10 3 Svaneke (B), 25/10 7 Hammersø (B), 31/10 3 Bøjden Nor (F), 13/11 3 Ringkøbing Fjord øst for Tipperne (RK), og 19/11 3 Flyvesandet (F).

Regional fordeling af Islom og Hvidnæbbet Lom 2001.

Regional distribution of Great Northern Diver and White-billed Diver 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
Islom	23	2	1	1	0	0	0	5	0	1
Hvidnæbbet Lom	6	1	0	2	0	0	0	1	0	1

Regional fordeling af Nordisk lappedykker 2001.

Regional distribution of Horned Grebe 2001.

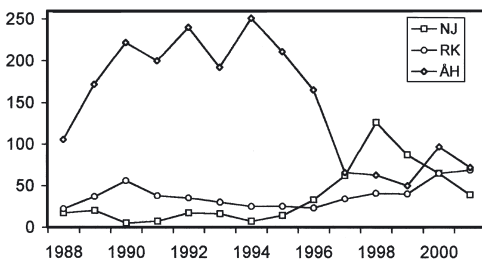
	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
	16	9	3	8	2	0	10	19	14	43

Sorthalset Lappedykker *Podiceps nigricollis*

Landsbestanden vurderedes til 232 ynglepar. Det er en tilbagegang i forhold til 2000 (271 par) og det tredjelaveste antal siden 1988. Gennemsnittet for årene 1988-2001 har været 257 par. Positivt for 2001 var det dog, at der var mange sikre ynglebeviser, og at der for første gang i mange år blev registreret en god ynglesucces med mange unger på flere lokaliteter. Den regionale fordeling af yngleparrene var (NJ) 3-39, (RK) 63-69, (ÅH) 61-72, (VE) 0-11, (RB) 5-11, (SJ) 2-5, (F) 0-2 og (S) 20-23.

I Århus amt synes bestanden i Søhøjlandet at have stabiliseret sig, ganske vist på et væsentligt lavere niveau end tidligere, men få år siden så bestanden ud til helt at ville bryde sammen. Der var lidt færre par end i 2000; største lokaliteter var Brabrand Sø 20-25 par, Knudsø 20-22 par og Julsø 11 par. Mossø blev ikke optalt, men bestanden her var lille.

I Ringkøbing amt var der en lille fremgang, så amtet lå på samme niveau som Århus amt. Vest Stadil Fjord var med 43-44 par og mindst 25 unger landets vigtigste ynglelokalitet, og på de naturgenoprettede Skjern Enge var der allerede denne første sæson 10 par, heraf 8 med tilsammen 12 unger. Det skal blive interessant at følge udviklingen på denne spændende nye lokalitet.

Sorthalset Lappedykker. Udviklingen i ynglebestanden 1988-2001 i de tre kerneområder Århus amt, Ringkøbing amt og Nordjylland. I Århus amt bemærkes et kraftigt og hurtigt fald i bestanden i Søhøjlandet. I Nordjylland medførte genopretningen af Lovns Sø en hurtig fremgang, der blev efterfulgt af et lige så hurtigt fald. Bestanden i Ringkøbing amt har været ret stabil, med en stigning de seneste år som følge af genopretningen af Vest Stadil Fjord og Skjern Enge.

Black-necked Grebe in three core areas of Denmark.

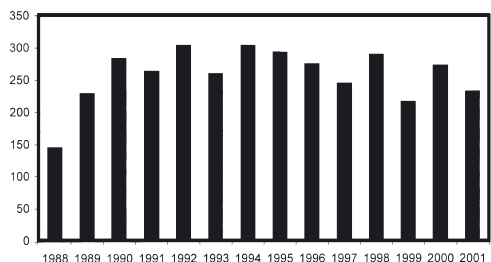
I Nordjylland fortsatte tilbagegangen for tredje år i træk. Den vigtigste lokalitet i de foregående år har været Lovns Sø, men herfra giver de sparsomme oplysninger kun basis for et skøn på 0-5 par, mens Vejlerne med 0-13 par kun lå en smule lavere end i 2000. At den nye Brokholm Sø havde tiltrukket 1-12 par viser endnu en gang, at naturgenopretning kan gavne arten.

I Ribe amt var der en positiv udvikling med sikre ynglepar i Ålling Sø, Tane Sø og Sneum Engsø, og fra Sjælland er meldt om 9-17 par i Nielstrup Sø og 2-5 par i Sømosen, Ballerup.

Sorthalset Lappedykker. Geografisk fordeling af ynglepar 2001.

Black-necked Grebe.

Sorthalset Lappedykker. Estimeret ynglebestand (par) i Danmark 1988-2001.

Black-necked Grebe. Breeding population (pairs) in Denmark.

Sodfarvet Skråpe *Puffinus griseus*

Der blev i 2001 registreret 65 fugle fordelt på 18 lokaliteter. Det var langt under gennemsnittet for 1977-2001 (157 pr år), og året var det femtedårligste i denne 25-årige periode. Den regionale fordeling var (NJ) 8, (RK) 26, (RB) 21, (ÅH) 2, (S) 7 og (LFM) 1. Det var usædvanligt at Ringkøbing amt havde flest fugle, og det var andet år i træk at en fugl havde forvildet sig langt ind i de indre farvande: 8/11 1 Gedser Odde (LFM).

Der var ingen iagttagelser i første halvår, idet årets første var 25/7 1 Blåvandshuk (RB). Største tal var 17/8 3 Nr. Lyngvig (RK), 3/9 4 Blåvandshuk (RB), 3/10 8 Nr. Lyngvig og 3 Blåvandshuk, 4/10 4 Nr. Lyngvig og 11 Blåvandshuk – alle øvrige observationer omfattede 1-2 fugle. Årets sidste var 22/11 2 Gilleleje (S).

Almindelig Skråpe *Puffinus puffinus*

Der noteredes 34 fugle fordelt på 10 lokaliteter. Antallet lå således på samme lave niveau som i de to foregående år, mod et gennemsnit på 42 fugle pr år for 1980-2001. Den regionale fordeling var (NJ) 12, (RK) 17, (RB) 2, (ÅH) 1 og (S) 2. I Ringkøbing Amt var forekomsterne over normalen, mens det modsatte var tilfældet i Nordjylland.

Årets første sås 6/5, 1 Nordstrand, Skagen (NJ). De største observationer var 4/6 3 Vejlbj Klit (RK) samt 8/6 3 Nr. Lyngvig (RK) og 6 Roshage (NJ) – ellers var der kun iagttagelser af 1-2 fugle. For tredje år i træk foreligger en iagttagelse fra Århus amt: 3/8 1 Kysing Næs (ÅH). Årets sidste fugl var 28/10 1 Bjerregård (RK). Der sås kun to fugle i juli, som normalt er den bedste måned.

Lille Stormsval *Hydrobates pelagicus*

Der blev kun set én Lille Stormsval i 2001: 25/7 1 Blåvandshuk (RB). For tredje år i træk sås således færre end fire fugle; gennemsnittet for 1980-2001 har været 11. Det er lidt usædvanligt med fund i juli, men det er dog sket tidligere, i 1995 og 1998.

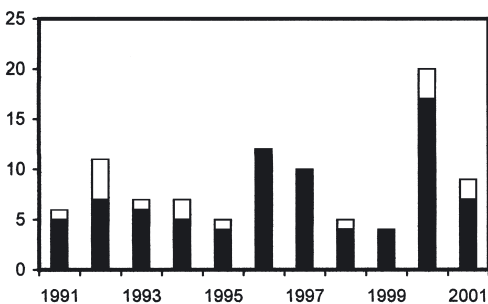
Stor Stormsval *Oceanodroma leucorhoa*

Med 73 fugle fordelt på 16 lokaliteter var forekomsterne lidt under gennemsnittet på 99 for 1981-2001. Alligevel var året det sjettebedste i denne 21-årige periode, hvor nogle få år med meget store antal vejer tungt. Den regionale fordeling var (NJ) 3, (RK) 41, (RB) 19 og (S) 10. Den markante overvægt for Ringkøbing amt er helt usædvanlig; gennem årene har Blåvandshuk (RB) været totalt dominerende for denne art.

Fuglene var koncentreret til nogle få dage: 4/10 31 Bjerregård Strand – Husby Klit (RK) og 12 Blåvandshuk (RB), 10/10 1, 11/10 1 og 28/10 4 Blåvandshuk, 31/10 1 Blåvandshuk, 8 Nr. Lyngvig (RK) og 1 Tipperne (RK) (første fund i reservatet), 1/11 8 Kronborg – Korshage (S), 1 Lild Strand (NJ) og 1 Roshage (NJ), 2/11 1 Vejlbj Klit (RK), og som årets sidste 5/11 2 Gilleleje (S) og 1 Skallerup Klit (NJ). Der var således ingen fugle i september, som normalt er den bedste måned.

Silkehejre *Egretta garzetta*

Op til 9 individer gæstede landet i 2001 mod 17 i rekordåret 2000. Fuglen ved Lindøterminalen i Odense Fjord (F) i 2000 – landets andet vinterfund – blev på lokaliteten frem til 25/2. De øvrige observationer, alle af enlige fugle, var 11/5 Ølsemagle Revle (S), 18/5 Saltum (NJ), 22/5 og 4/6 Gyldensteens Enge (F), 8/6 Rømhø Sønderland (SJ), 13-15/6 Skjern Enge (RK), 17/6 Rejsby (SJ), 27/6 Jægerspris (S), og 2/8-8/9 Selsø Sø (S).

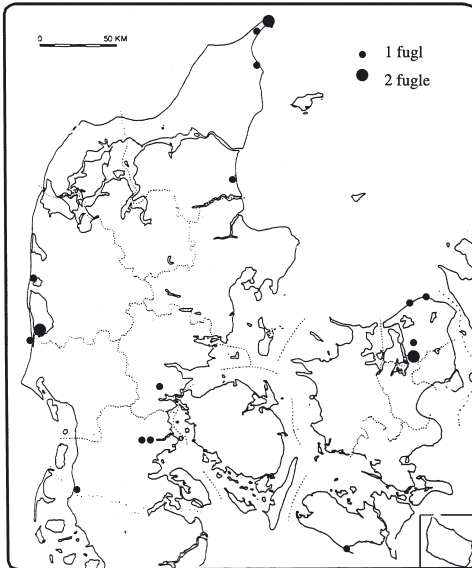
Silkehejre, min- og max-tal 1991-2001.
Little Egret.

Sølvhejre *Egretta alba*

For tredje år i træk sås mange Sølvhejrer i 2001, dette år op mod 17 forskellige fugle. I 90erne lå gennemsnittet på 4-5. Året blev indledt med to vinterfund, som – såfremt det virkelig var to forskellige fugle – var landets 5. og 6.: 27/1-4/2 Dons Sønderø (VE), 26/2-10/3 Hindemaj (SJ), og afsluttedes med yderligere et vinterfund, 8/12 1 Vojensgård (SJ). På to lokaliteter sås to fugle sammen, Grenen 12/5 og Gundsømagle Sø (S) 27-29/4; på Værnengene (RK) sås to enlige hejrer henholdsvis 30/4 og 18-19/5. Årets mest spektakulære observation blev gjort 6/5 Nymindegab/Bjerregård Strand (RB/RK), hvor en Sølvhejre sås trække mod nord ude over havet.

Regional fordeling af Sølvhejre 2001.
Regional distribution of Great White Egret 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
4	7	0	0	1	3	0	5	1	0

Sølvhejre. Fund i 2001
Great White Egret.

Sort Stork *Ciconia nigra*

Med i alt ca 37 fugle var forekomsten noget mindre end i 2000. De første to fugle sås allerede 14/3 i Vesterskov (LFM) og 15/3 i Hasle (ÅH); det er de tidligste fund i landet i nyere tid, og fra perioden 1978-2000 foreligger der kun to martsfund: 26/3 2000 2 Dyreborg (F) samt 31/3 1993 1 Christiansø. Normalt ses de første Sorte Storke i sidste halvdel af april. Årets sidste var 21/8 1 trk. Stevns Klint (S).

Der var følgende fund af mere end én fugl: 20/5 2 Bødkermosen (LFM), 29/7 2 1K Skjern Enge (RK), 31/7 3 1K Tipperne (RK), 31/7 2 nær Assentoft (ÅH), samt 31/7 og 18/8 2 Skallingen (RB). To adulte fugle, som opholdt sig i det sydøstlige Jylland fra starten af juni til med. august, kan have forsøgt at yngle, men ingen rede blev fundet. Fra 7/8 til 15/8 blev en 1K-fugl set ved

Augustenborg (SJ), og den viste sig at være ringmærket 19/6 i Tjekkiet. Denne observation giver naturligvis usikkerhed om hvor 1K-fugle, der ses i Danmark, stammer fra.

Hvid Stork *Ciconia ciconia*

Årets første observation var 21/1 1 Nibe (NJ); denne meget tidlige fugl stammede sandsynligvis fra en nordtysk fuglepark eller plejestation. Den næste var 16/3 1 Bårse (LFM), mens den første stork på rede blev 6/4 1 Vesløs. I maj, juni og juli blev der iagttaget en del storkeflokke over det meste af landet, hvoraf de største var 13/5 11 Flagbakken, Skagen (NJ), 1/5 7 Samsø (ÅH), 7/7 12 Sletterhage (ÅH), 11-28/7 12 flere steder på LFM (den største flok på Møn i nyere tid), samt 22/8 8 trk. Hellebæk (S). I alt blev der rapporteret ca 275 storke, hvoraf en del formodes at være gængangere; i 2000 var der ca 230. 10/5 overnattede hhv. to og én stork på de to reder i Randers (ÅH), som ellers har været ubeboede i flere år. Der var storkepar i Jedsted (RB) og enlige storke flere steder, men for første gang i mere end 500 år forlod ingen unger de danske storkeheder. Se Grell (2002) for yderligere oplysninger. Årets sidste stork var en skadet fugl, 7/11 1 Øster Ulslev (LFM).

Skkestork *Platalea leucorodia*

Der blev i alt set ca 40 forskellige fugle, fordelt på 20 lokaliteter; i 2000 sås ca 53. Den første var 12/3, Østlige Vejler (NJ), hvilket er den tidligste Skkestork i Danmark nogensinde. Ynglekolonien i Limfjorden blev på 6 par, der fik 13 unger på vingerne. I Vejlerne (NJ) sås i august op til 28 fugle sammen, herimellem de 13 danskfødte unger. Ved Tipperne (RK) opholdt 5 Skkestorke sig fra midt i april til midt i maj. Den eneste iagttagelse af mere end én fugl herudover var 12/5 2 Rømmø (SJ). Der var fund af enkeltfugle i ÅH, F, SJ og LFM. Årets sidste var 4/9 10 Østlige Vejler.

Regional fordeling af Sort Stork 2001.
Regional distribution of Black Stork 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
4	7	4	6	0	3	2	4	6	1

Europæisk Flamingo *Phoenicopterus ruber roseus*
Ligesom i 2000 sås Europæisk Flamingo ikke i landet i 2001, og dette år blev "fiaskoen" fuldkommen, idet heller ingen andre flamingoer er rapporteret. Det er første gang i årsrapportens historie.

Tundrasædgås *Anser fabalis rossicus*

Selv om årets total på 273 fugle sikkert indeholder nogle gengangere, er det et stort tal, det største siden 1993, hvor formen optrådte i årsrapporten for første gang. Næsten halvdelen af fuglene, i alt 121, blev set på Bornholm, mens resten var fordelt over det øvrige Danmark med hovedparten i landets nordvestlige del. De største flokke blev set på Bornholm, 17/10 30 Sose og 21-25/10 20-30 St. Bakkegård. Hovedparten af de øvrige iagttagelser gjaldt småflokke på 1-3 fugle, men enkelte flokke var på 12-15.

Årets første fund var 4/1 1 Vejlerne (NJ). Det sidste forårsfund var 1/5 1 Vest Stadil Fjord (RK), det første efterårsfund 8/10 6 Udkæret (B), mens årets sidste observation var 25/12 2 Norsminde Fjord (ÅH). Det ser ud til, at underarten hovedsageligt optræder i Vestdanmark om foråret og i Østdanmark om efteråret.

Grønlandsk Blisgås *Anser albifrons flavirostris*

Efter to gode år 1999 og 2000, hvor der blev set henholdsvis 7 og 9, må årets total på kun tre Grønlandske Blisgæs betegnes som svagt. De blev alle set i Vestdanmark: 15/2 og 18/2 1 Vejlerne (NJ), 29/4 1 Mandø (RB), og 2/10 1 1K Vest Stadil Fjord (RK). Det er fjerde år i træk, at formen ses i Ringkøbing amt.

Dværggås *Anser erythropus*

Arten bliver i forbindelse med genetableringsprojektet *Projekt Fjällgås* udsat både i Sverige og

Finland. Den følges ofte med Grå- eller Bramgås. Årets total på 16-17 fugle var en lille tilbagegang i forhold til 2000, hvor der blev set 21-24. Der var flest efterårsagttagelser, idet kun seks af fuglene blev set i første halvår. Eneste observation af mere end én fugl var 6/3 2 Lille Villose (NJ). Årets første fund var 30/1-8/2 1 sammen med Sædgæs, Føns Vang (F). Sidste forårsfund var 26/4 1 Rødmødæmningen (SJ) og 26-29/4 1 Ballum Enge (SJ), mens det første efterårsfund var 26/8 1 Klæggrave nord for Kammerslusen (RB); årets sidste var 29/11 1 Ulvshale Nordstrand (LFM).

Indisk Gås *Anser indicus*

Der blev set omkring 34 Indiske Gæs i 2001. De blev iagttaget i alle årets måneder undtagen april, og i alle rapportområder på nær ÅH, VE og B. En flok på 8 set i Vejlerne (NJ) 19/6 var årets største.

Snegås *Anser caerulescens*

Årets total var omkring 25 fugle, hvilket er på niveau med de foregående år. Mange af observationerne var helt sikkert gengangere, idet Snegæssene følger flokke af Kortnæbbede Gæs eller Blisgæs rundt i landet.

Årets første fund var 10/3 3 Vest Stadil Fjord (RK), og de tre fugle blev på lokaliteten helt frem til 7/5. To formodede undslupne fugle dukkede op i Vejlerne 23/6, hvor de opholdt sig gennem hele sommeren. Årets sidste observation var 23/10 4 trk. Kongelunden (S).

Canadagås *Branta canadensis* (yngleforekomster)

Heller ikke i 2001 fik Canadagåsen stabiliseret sig som ynglefugl i Danmark, og ingen sikre ynglefund blev konstateret. Oversomrende fugle blev iagttaget i næsten alle rapportområder. En flok på 12 blev set 8/6 Skjern Enge (RK), og 15/6 12 Doverodde (NJ)

Regional fordeling af en række gæs 2001.

Regional distribution of Tundra Bean Goose (1), Greenland White-fronted Goose (2), Lesser White-fronted Goose (3), Bar-headed Goose (4), Snow Goose (5) and Egyptian Goose (6) 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
1. Tundrasædgås	5	72	46	5	0	1	5	12	6	121	273
2. Grønlandsk Blisgås	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3
3. Dværggås	5	4	2	0	0	1	1	0	3	0	16
4. Indisk Gås	10	2	2	0	0	8	2	7	3	0	34
5. Snegås	4	9	0	0	0	5	0	5	0	0	23
6. Nilgås*	0	9	3	0	4	3	0	3	1	0	23

* et ynglepar på Skjern Enge fik 2 unger

var sandsynligvis samme flok. Hele forsommeren (april, maj, juni) opholdt 6 fugle sig i Bastemosen (B). En familieflok på op til 5 25-28/7 Kongelundens Fuglestation (S) var måske svenske fugle?

Rødhalsed Gås *Branta ruficollis*

Årets total på ca 18 fugle er rekord for arten; i 2000 sås 10-14. I foråret sås følgende: 4/3 1 Tissø (S), 27/3-9/5 1 Bøvling Klit (RK), april op til 5 (12+23/4) Margrethekog (SJ), 3/4 1 Vejlerne (NJ), 6/4 1 Stavsholm/Harboør Tange (RK), 13/4 1 Ballum Enge (SJ), 19/4 3 Vigelsø (F), 12/5 2 trk. Saksfjed Inddæmning (LFM), og 6-14/6 1 vingskadet Saltholm (S) – sidstnævnte muligvis en undsluppet burfugl.

Efteråret bød på ca 9 observationer af vel ca 4 fugle: 2-5/12 1 IK Borreby Mose (S), 4/12 1 Mandø (RB), 6/12 1 Råhede Vade (RB), 10/12 1 Ny Frederikskog (SJ), 11/12 1 Gl. Hviding Forland (SJ), 17/12 1 Ballum Enge (SJ).

Nilgås *Alopochen aegyptiacus*

Årets total blev i alt 23 fugle. Den største flok, 17/4 4 Skjern Enge (RK), var samtidig årets første observation, mens den sidste var 19/11 1 Tipperne (RK). For andet år i træk – og for anden gang overhovedet – ynglede arten i Danmark i 2001, idet et par ved Skjern Enge (RK) viste sig med to pull. 30/7. De fugle, der optræder i Danmark, stammer med stor sandsynlighed fra udsatte bestande i bl.a. Holland og Tyskland, hvor bestandene er skønnet til i alt godt 3000 par (Hagemeyer & Blair 1997).

Rustand *Tadorna ferruginea*

Med i alt 22-26 fugle blev der i 2001 set ligeså mange Rustænder som i 2000. Ligesom tidligere består fundene af en skønsm blanding af fugle, der med sikkerhed er undslupne, og fugle af mere uvis herkomst. Til førstnævnte kategori må regnes op til 4 stationære gennem det meste af året i Ejsbøl Sø (SJ), en i par med en Canadagås på Bornholm, samt 4 fugle i Århus amt i januar. Derimod kan en række fund ult. juni-august have været vilde fugle. På internettet findes meddelelser om mange fugle i Finland i juli, hvilket kunne indikere en invasion østfra.

Pibeand *Anas penelope* (yngleforekomster)

Der blev kun indrapporteret ét ynglefund i 2001, fra Elling Strandenge (NJ), hvor en hun med 4 små ællinger blev set i juni. Ved samme lejlighed blev der observeret en han, og begge fuglene forsvarede kuldet mod nærgående Gravænder. En fugl ved

Ørnsø (ÅH) dannede par med en Gråand, men det vides ikke om der kom afkom ud af anstrelserne. Arten oversomrede i pæne antal, f.eks. op til 183 i juli i Vejlerne (NJ) og 40 i Vest Stadil Fjord (RK) i juni.

Amerikansk Krikand *Anas crecca carolinensis*

Årets fund er alle fra den jyske vestkyst, fra Rudbøl (SJ) til Vejlerne (NJ). Det første fund var 3-4/4 1 Vejlerne, det seneste 6/6 og 9/6 samme sted. I kronologisk orden var fundene herudover 9-10/4, 19/4 og 24-25/4 1 Vest Stadil Fjord (RK), 23/4 1 hver i Rudbøl Sø, Harboør Tange (RK) og Bygholm Vejle, 24/4, 27/4 og 4/5 1 Lakolk Klitsø, Rømø (SJ), samt 11/5 1 Harboør Tange. De i alt 16 iagttagelser må formodes at dreje sig om mindst tre forskellige fugle, idet der 23/4 er fund fra tre lokaliteter, jf. ovenstående. Men formodentlig har der været tale om 4-5 fugle. I så fald var forekomsten noget under de senere års (1998 7, 1999 9, 2000 10).

Rødhovedet And *Netta rufina*

Der blev rapporteret mindst 11 forskellige fugle, hvilket var på niveau med de senere år. Der var ingen sikre ynglefund, omend parringsspil blev observeret på Maribosøerne, dog uden yderligere tegn på yngel (Grell 2002).

Fra vinterperioden er der fund fra Lagunen, Slagelse (S) 5/1 og 31/1 (formodentlig samme fugl, som er set på lokaliteten de foregående vintre) samt fra Harboør Tange (RK), 13/1 1 ♀. Allerede 10/2 indfandt den første han sig på ynglelokaliteten fra 2000, Maribosøerne, hvor der indtil 26/5 blev set op til tre hanner og to hunner. Herudover var der følgende fund: 29/3-1/4, 13/11 samt 27/11-17/12 1 ♂ Vest Stadil Fjord (RK), 12-14/5 1 ♂ Ølundgårds Inddæmning (F), 19/5 1 ♀ Hvidkilde Sø (F) samt 8/12 1 ♀ Klydesøen, Amager (S). Året afsluttedes med, at fuglen fra Lagunen, Slagelse igen dukkede op på lokaliteten fra 27/11 og året ud, samt med to fund fra (RK), som begge formodes at være fuglen fra Vest Stadil Fjord på udflugt: 18/11 1 ♂ Nørre Sø og 16/12 1 ♂ Ferring Sø.

Rettelse til Årsrapport 1999-2000 s. 106: Flere observationer nævnt under 2000 (29/3-1/4, 13/11 og 27/11-17/12 Vest Stadil Fjord, samt 18/11 Nørresø og 16/12 Ferring Sø) er fra 2001, hvorfor forekomsten i 2000 kan opgøres til i alt 7 fugle.

Bjergand *Aythya marila* (yngleforekomster)

Der foreligger en række spredte sommerobservationer fra NJ, S og B, men intet der dokumenterer, at arten har ynglet i landet i 2001.

Kongeederfugl *Somateria spectabilis*

Årets fund omfattede 15-16 fugle, noget over gennemsnittet på 11 for 1993-2000. Fra første halvår er der 4 fund i perioden 10/2-22/5: 10/2 1 ♀ Melby Overdrev (S), 22/2 1 ♂ Hørseklint (F), 17/3 1 ♂ Korshage (S), samt 18-22/5 1 2K ♀ Christiansø (B). Efterårets forekomst indledtes med 24/9 1 ♂ Stevns Klint (S); den kulminerede i dagene 17-27/10, hvor der i alt var otte fund, heraf fire ved Gedser (LFM). Årets sidste var 4-5/11 og 25/11 1 ad. ♂ Kikhavn, Hundested (S). Den geografiske fordeling var ret normal, med langt hovedparten af fundene i Øst-danmark; eneste vest for Storebælt i efteråret var 24/10 1 ♂ Fornæs (ÅH).

4/4 1 Hellebæk (S) og 8/4 1 Gjerrild Nederskov (ÅH). Sædvanen tro sås flest i maj, i alt ca 40. Ved Skagen (NJ) registreredes 9 28/4-26/5 og på Møn (LFM) 18 1/5-26/5, dog utvivlsomt med gengangere imellem, selv om de fleste er angivet som trækkende mod nord eller vest. Fra sommerperioden (ult. juni – ult. juli) er der rapporter om 9 fugle: 23/6 1 Foldingbro (SJ), 4/7 1 Tryggelev Nor (F), 7/7 1 Gulstav Mose (F), 9/7 1 Dollerup (VE), 10/7 1 Bøtø-skoven (LFM), 27/7 1 Bogø/Ulvshale (LFM), 28/7 1 Hjelm Hede (NJ), 28/7 1 Herning (RK), og 29/7 1 Pøls Rev, Sydals (SJ).

Årets sidste var tre oktoberfugle: 7/10 1 Gedser (LFM), 7/10 1 Keldsnor (F), og 27-28/10 1 Skagen (NJ).

Årets største forekomster var 1/5 2 Høvblege (LFM), 12/5 3 Aborrebjerg (LFM), 13/5 ligeledes 3 sammesteds, 13/5 2 Gjerrild Nordstrand (ÅH), samt 11/8 2 Hejrede Sø (LFM).

Regional fordeling af Kongeederfugl 2001.

Regional distribution of King Eider 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
0	0	0	1	0	0	1	6-7	4	3

Stellersand *Polysticta stelleri*

Årets to fund var 15/10 1 1K ♂ Syrodde, Læsø (NJ) og 9/4 1 ♂ Romsø Rev (F). Gennemsnit for de seneste 10 år har været 4 fugle/år.

Tilføjelse til Årsrapporten 1999-2000: Et fund 4-5/11 2000 1 2K ♀ Roshage (NJ) er godkendt af SU, hvilket hæver årstotalen for 2000 til 7 fugle.

Amerikansk Skarveand *Oxyura jamaicensis*

Med kun fire fund er der ikke noget der tyder på, at denne invasive art spreder sig i landet. De fire fund var 29/4 1 ♂ Brabrand Sø (ÅH), 28-30/5 1 ♀ Hindemaj (SJ), 6/6 1 ♂ Hovvig (S) samt 22/10-8/11 1 hunfarvet Han Vejle (NJ).

Sort Glente *Milvus migrans*

Det samlede antal Sorte Glenter var 84, 66 i første halvår og 18 i andet halvår. 38 sås vest for Storebælt og 46 øst for. De første var 3/4 1 Grødby (B),

Havørn *Haliaeetus albicilla*

2001 var et rigtig godt år for Havørn i Danmark. Antallet af iagttagne fugle skønnes at være mindst 200, hvortil skal lægges ynglefuglene og deres unger. Ynglebestanden talte dette år 7 par, 4 øst for Storebælt og 3 vest for (Grell 2002).

Hovedparten af de iagttagne fugle sås i den sydøstlige del af landet, på Lolland, Falster, Møn samt Sydsjælland. Det er imidlertid vanskeligt at opgøre det reelle antal fugle i denne del af landet, hvorfor årstotalen er behæftet med nogen usikkerhed. De fleste fugle her og i resten af landet optrådte enkeltvis, undertiden to sammen, men der var også nogle få større observationer: 4/2 3 Tystrup-Bavelse Sø (S), 10/2 3 trk. Sønder-skoven, Als (SJ), 26/2 3 Tyreholm (LFM), 1/3 3 Valnæs Skov (LFM), 6/8 3 (ad. + 2 2K) Sækkesand (LFM), 27/10 3 Ny Frederikskog (SJ), og 19/11 5 trk. Stevns (S).

Fra de traditionelle forårstræklokaliteter er

Regional fordeling af Sort Glente 2001.

Regional distribution of Black Kite 2001.

NJ	ÅH	RK	RB	VE	SJ	F	S	LFM	B
12	10	1	1	4	3	6	15	28	4

Rovfugletrækket 2001. Oversigt for udvalgte lokaliteter. Der er ikke modtaget noget samlet materiale fra Gilleleje (forår) og Blåvand (efterår), hvorfor disse er udeladt.
Spring and autumn migration of raptors at selected watchpoints 2001.

Forår	Skagen	NØ- Djursland	Rørvig	Hundested	Hellebæk	Konge- lunden	Hammeren
Hvepsevåge	81	69	82	188	248	250	41
Sort Glente	8	7	2	0	3	0	0
Rød Glente	22	42	20	14	49	18	9
Havørn	2	5	4	2	6	2	0
Rørhøg	317	166	143	50	128	100	19
Blå Kærhøg	167	63	55	23	102	22	5
Hedehøg	35	1	5	0	3	0	0
Duehøg	10 ?	15	14	3	10	3	7
Spurvehøg	1548	695	639	514	770	391	187
Musvåge	2139	3600	2078	1880	6261	872	70
Fjeldvåge	128	16	68	37	73	4	12
Lille Skrigeørn	1	0	0	0	0	0	0
Fiskeørn	188	39	80	41	168	55	14
Tårnfalk	427	58	38	38	26	20	10
Aftenfalk	7	0	2	0	1	0	1
Dværgfalk	202	58	69	18	41	17	6
Lærkefalk	187	31	26	3	60	8	12
Vandrefalk	37	22	17	7	20	1	6

Efterår	Rosenvold	Syd- langeland	Gedser	Rørvig	Stevns	Hellebæk	Konge- lunden	Dueodde
Hvepsevåge	3	418	311	16	1029	1229	385	93
Sort Glente	0	2	2	0	0	0	0	0
Rød Glente	0	43	211	11	608	21	71	8
Havørn	1	1	2	4	10	3	6	0
Rørhøg	1	28	141	13	429	98	195	22
Blå Kærhøg	4	13	43	16	108	63	101	12
Steppehøg	0	0	1	0	1	0	0	0
Hedehøg	0	1	1	0	2	1	0	5
Duehøg	0	0	0	1	8	7	2	3
Spurvehøg	54	1650	4912	87	7168	1981	3152	2060
Musvåge	59	6313	590	2475	4706	16804	2322	87
Fjeldvåge	1	17	1088	20	318	66	93	1235
Lille Skrigeørn	0	1	0	0	0	0	0	0
Fiskeørn	2	39	84	13	114	71	82	8
Tårnfalk	12	174	139	9	133	37	95	128
Aftenfalk	0	1	2	0	0	1	2	1
Dværgfalk	14	51	112	5	82	44	126	10
Lærkefalk	1	27	32	3	24	10	19	212
Vandrefalk	1	4	10	0	16	12	8	6

følgende angivet: 31/3-18/5 2-3 på trækforsøg Skagen (NJ), 10/2-20/5 ialt op til 10 (de fleste på trækforsøg) Nordøstdjursland (ÅH), og 23/3-8/5 5 trk. Rørvig (S). Fra efterårstrækket er oplysningerne mildest talt ufuldstændige, idet der mangler data fra bl.a. Stevns (S).

Fra sommerperioden (juni-august) er der iagttagelser af 15-20 fugle, flest omkring Storstrøms amt.

Det stadigt stigende antal Havørne i Danmark hænger utvivlsomt sammen med den voksende bestand såvel her i landet som i vore nabolande.

Hedehøg *Circus pygargus*

Der er indrapporteret ca 300 Hedehøge fra 2001. Der er dog tydeligvis en del gengangere imellem, især i materialet fra Ribe og Sønderjyllands amter, og det reelle antal skønnes at være ca 200. Den danske ynglebestand findes langs den jyske vestkyst, og som normalt blev der især gjort mange iagttagelser i det område, hele vejen fra Skagen til den dansk-tyske grænse.

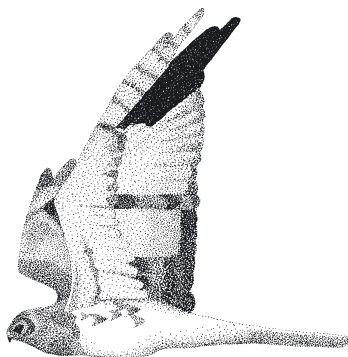
Årets første var 22/4 1 ♂ Frøslev Mose (SJ), hvorefter der 25/4 er observationer fra både SJ, Møn og S. Ved Skagen (NJ) sås mindst 35 eks. i perioden 5/5-27/5, med 8/5 6 Ø og 9/5 5 Ø som de største trækdage. Forårstræk over Sjælland registreredes ved Rørvig (S), 5-6 fugle i perioden 28/4-17/5.

Der er ikke rapporteret om egentligt efterårstræk fra de traditionelle sjællandske lokaliteter. Årets sidste var 18/9 1 trk. SV Elkenøre Strand (LFM)

samt 23/9 5 1K trk. Dueodde (B) – en helt usædvanlig stor forekomst.

Kongeørn *Aquila chrysaetos*

Ynglefuglene i Lille Vildmose præsenterede årets unge sidst i august. Fra samme område meldes om to immature fugle ved Høstemark Skov. Herudover var årets forekomst den laveste i mange år, idet der kun er meldt om 10 fugle: 24/2 1 2-3K Ørnsø, Silkeborg (ÅH), 22/3 1 Hvidkilde Gods Enge (F), 25/3-13/6 1 2K Skagen (NJ), 19/4 1 ad. trk. NV Tåsinge (F), 21/4-23/6 1 4K+ Skagen (NJ), 30/5 1 2K Sildestrup Strand (LFM), 7/9 1 2K Hanstedreservatet (NJ), 11/11 1 1K Nørlund Plantage (VE/RK), 7 datoer i perioden 14/11-15/12 1 1K Tystrup-Bavelse søerne (S), 19/11 1 1K Hareskoven (S), 17/12 1 1K Gilbjerg Hoved (S), samt 27/12 1 1K Sømosen, Ballerup (S). De sjællandske observationer kan gælde den samme fugl.

Regional fordeling af Havørn 2001, excl. ynglefugle. Tal i parentes angiver det skønnede antal.
Regional distribution of White-tailed Eagle 2001.

NJ	ÅH	VE	RK	RB	SJ	F	S	LFM	B
56 (ca 25)	52-54+ (ca 40)	12 (8-10)	8 (5-8)	1	20-21 (ca 20)	18	49-51 (ca 40)	110 (ca 60)	23-24 (ca 22)

Regional fordeling af Hedehøg 2001.
Regional distribution of Montagu's Harrier 2001.

NJ	ÅH	VE	RK	RB	SJ	F	S	LFM	B
55+	11	0	20	125	45	2	11	15	8

Regional fordeling af Kongeørn 2001.
Regional distribution of Golden Eagle 2001.

NJ	ÅH	VE	RK	RB	SJ	F	S	LFM	B
8	1	1	0	0	0	2	2	1	0

Aftenfalk *Falco vespertinus*

Med kun 63 Aftenfalke blev 2001 det dårligste år i de seneste 10 år. De første var 16/4 1 ♀ Samsø (ÅH), 27/4 1 ♀ Lodbjerg Hede (RK), og 6/5 1 2K Høstekøb (S). Der sås flest forårsfugle i den vestlige del af landet, ved Skagen (NJ) således 8 i perioden 9/5-26/5. Der var to sommeriagttagelser, 7/7 1 Hammeren (B) og 20/7 1 Høvblege (LFM).

Mens foråret var bedst i den vestlige del af landet, var efteråret bedst i den østlige del. 1/9-29/9 sås således 5 1K ved Kongelunden/Vestamager (S), og 26/9 3 trk. Fakse Ladeplads (S). Årets sidste var 13/10-14/10 1 1K Gulstav Mose (F), og 19/10 1 1K Fanø (RB).

Lærkefalk *Falco subbuteo*

Der er indrapporteret ca 850 Lærkefalke fra 2001, hvilket næsten er på højde med rekordforekomsterne i 1999 og 2000. Det høje tal skyldes ikke mindst et stort efterårstræk på Bornholm samt til dels på Sjælland og Langeland, hvorimod der er meldt om et svigtende forårstræk i den nordlige del af Jylland.

Ankomsten skete til normal tid, med 21/4 1 Hov (F), 21/4 1 Borre Mose (LFM), 21/4 1 Borreby Mose (S) og 23/4 1 Uldum Kær (VE) som årets første iagttagelser. De bedste dage på træk-

lokaliteterne (se tabellen) var 9/5 14 Rørvig (S), 9/5 15 Hellebæk (S), 10/5 16 NØ og 11/5 33 Ø, begge Skagen (NJ), samt 9-13/5 26 Gjerrild Nordstrand (ÅH). De største rastforekomster i foråret var 15/5 12 Bastemose (B) og 13/5 10 sammesteds.

Efteråret stod i helt bornholmernes tegn, idet Dueodde (B) noterede 212 fugle 30/8-9/10 med 19/9 21, 20/9 59 og 23/9 105 som de bedste dage. Andre steder var de bedste dage 20/9 14 trk. Præstø Fed (S) og 26/9 7 trk. Stevns (S). Efterårets største rastforekomst var 21/9 10 Kongelunden (S). Årets sidste var 19/10 1 Omø (S), 19/10 1 Hyllekrog (LFM), 20/10 1 Gl. Hviding (RB), samt 28/10 1 Ashoved og Rands Fjord (VE).

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Der blev iagttaget ca 850 vandrefalke i 2001, der var et skelsættende år for arten, idet der blev konstateret et ynglepar efter mere end 30 års fravær (Grell 2002). I forhold til 2000 er der tale om en tilbagegang på ca 25%, hvilket bl.a. skyldes, at materialet denne gang er rensset for de mest oplagte gengangere. En anden grund til årets relativt lave tal var, at forårstrækket slet ikke levede op til niveauet fra 2000. Skagen (NJ) havde mindst 37 i perioden 4/4-15/5, med 11/5 6 som bedste dag; i

Regional fordeling af Aftenfalk 2001.

Regional distribution of Red-footed Falcon 2001.

	NJ	ÅH	VE	RK	RB	SJ	F	S	LFM	B
	10	6	0	5	3	0	3	18	5	7

Regional fordeling af Lærkefalk 2001.

Regional distribution of Hobby 2001.

	NJ	ÅH	VE	RK	RB	SJ	F	S	LFM	B
1. halvår	115	60	5	3	1	1	9	44	28	62
2. halvår	3	11	7	6-8	6	9	35+	70+	44	265
I alt	118	71	12	9-11	7	10	44+	114+	72	327

Regional fordeling af Vandrefalk 2001.

Regional distribution of Peregrine Falcon 2001.

	NJ	ÅH	VE	RK	RB	SJ	F	S	LFM	B
1. halvår	155	63	2	29	25	10	2+	6	13	17
2. halvår	229	55	10	48	50	6	8+	33+	31	28
I alt	384	118	12	77	75	16	10+	39+	42	35

2000 sås dobbelt så mange. Nordøstdjursland (ÅH) havde ca 22 i løbet af foråret, mens Rørvig (S) noterede 17 10/3-17/5. For rastende fugle i første halvår var de største tal 7/1 3 Fanø (RB) og 10/4 3 Fanø (RB).

Fra juli foreligger (foruden ynglefuglene på Møn) 10/7 1 Sødringholm (ÅH) og 24/7 1 (1K) Avnø (S). Efteråret prægedes især af forekomsterne i den vestlige og nordvestlige del af Jylland, bl.a. har Vejlerne (NJ) som sædvanlig meldt om store tal, således 7 26/9 og 5 2/10, 16/10 og 17/10 5; Fanø (RB) havde 4 8/9 og 3 14/11, Langli (RB) 3 (ad. ♂ + 2 ad. ♀♀) 16/10, og Nyeng, Blåvand (RB) 5 (ad. ♀ + 4 1K) 17/10. Langtidsstationære fugle sås bl.a. i Vejlerne (NJ), omkring Tipperne og Skjern Enge (RK), ved vadehavskysten omkring Ribe (RB), på Nyord (LFM) (1-2 set jævnlgt fra september og året ud), samt ved Alrø (ÅH) 17/8-9/12.

En meget lyshovedet ungfugl, antagelig underarten *calidus*, sås 11/11 og 25/11 ved Kongelunden (S), og sandsynligvis samme fugl sås 19/11-20/11 på Nyord (LFM).

Plettet Rørvagtel *Porzana porzana*

Der foreligger enkelte fund, som ikke er medtaget i Grell (2002), bl.a. 20/4 1 Tåstrup Sø (ÅH), 3/6 1 Dråby Sø (ÅH) samt 10/7 1 Løkkeby Enge (F). Vejlerne (NJ) dominerede som sædvanlig, med sammenlagt omkring 50 spillende fugle, efterfulgt af Værnengene (RK) med op til 10 fugle, samt Skjern Enge (RK) og Vest Stadil Fjord (RK), hver med en håndfuld spillende fugle. Yderdatoerne for årets forekomst var 6/4 og 8/9. Iøvrigt henvises til Grell (2002).

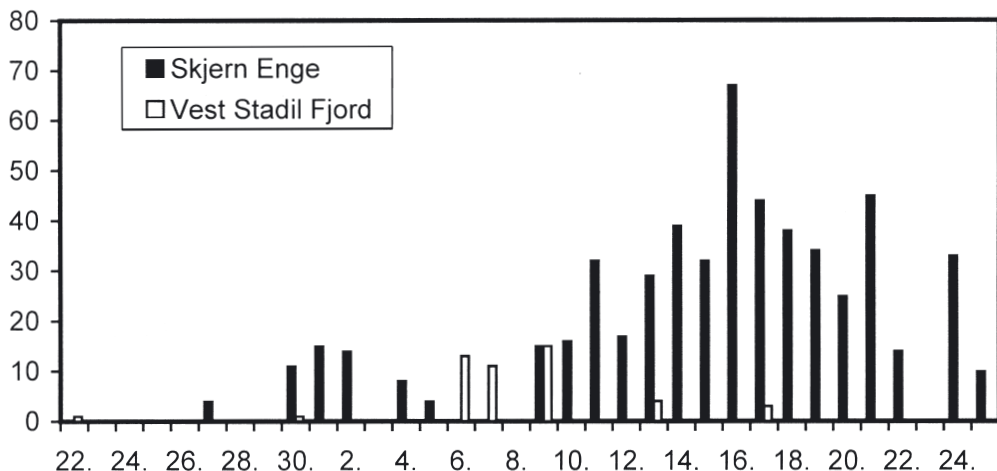
Pomeransfugl *Charadrius morinellus*

De fleste iagttagelser blev gjort af flokke i maj på traditionelle rastelokaliteter. Der var kun to trækoobservationer i foråret, 25/4 1 ♀ Korshage (S) og 13/5 1 Gedsø Odde (LFM). Den første rastende forårsfugl blev set allerede 22/4 ved Vest Stadil Fjord (RK). På Skjern Enge (RK) var antallet af rastende fugle normalt med et maksimum på 67 16/5, mens antallet ved Vest Stadil Fjord var mindre end i de 2 foregående år (diagram). Andre forårsagttagelser var 9/5 26 og 11/5 16 ad. + 2 imm. Filsø (RB), 10/5-15/5 3 og 25/5 4 Klint (S), 12-13/5 9 Stadilø (RK), 20/5 11 Vrist (RK), 8/5 1, 21/5 8, 22/5 11, 24/5 18 og 26/5 5 Overklit/Bakholm (NJ), 18/5 5 Revlbuske (NJ), 19/5 16, 20/5 5 og 25/5 5 nordøst for Ulvedybet (NJ), samt 20/5 14 overflyvende Åstrup nær Hjørring. Dertil en meget sen iagttagelse, 8/6 13 Ballum Enge (SJ).

Fra efteråret var der som sædvanlig kun få observationer: 4/8 2 rst. Hovvig (S), 13/8 1 ad. Fornæs (ÅH), 19/8 1 Hovvig (S), 20/8 1 Rørvig-Nakke (S), 26/8 1 1K Kysing Næs (ÅH), 30/8 1 Højen Fyr (NJ), 1/9 1 rst. Stadilø (RK), 14/9 1 Kongelunden (S), samt 29/9 1 juv. rst. Stevns (S).

Hvidbrystet Præstekrave *Charadrius alexandrinus*

Iflg. Grell (2002) optaltes 87 ynglepar i 2001, og den samlede bestand vurderedes til 90-100 par, bl.a. efter en grundig optælling i Vadehavsområdet. I foråret blev der set én fugl 8/4, 28/4 og 6/7 ved Skjern Enge (RK), men uden tegn på yngleadfærd. Eneste observation herudover var 22/5 2 rst.

Pomeransfugl. Antal fugle pr dag ved Skjern Enge og Vest Stadil Fjord, 22/4-25/5 2001.
Dotterel. Birds per day at two sites, 22 Apr - 25 May.

Lejsø (S) og 25/8 1 Blävandshuk (RB).

Lille Præstekrave *Charadrius dubius*

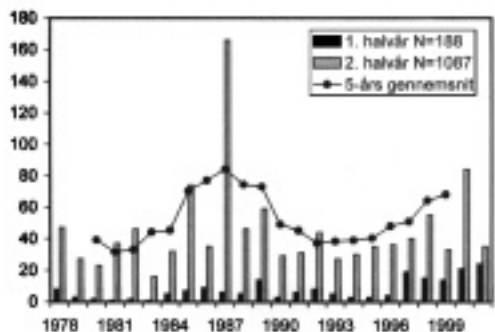
I yngletiden er det gerne nødvendigt at opsøge arten i grusgrave og lignende steder for at registrere den. Materialet er derfor meget uensartet, men det giver alligevel et billede af forekomsten. Både Nordjylland/Viborg og Vejle amter havde forholdsvis mange observationer. Den første fugl sås 30/3, 1 Løsning (VE), mens den sidste var 22/9 1 Ølse-magle Revle (S).

Kærløber *Limicola falcinellus*

Årets total på ca 65 fugle var en smule over gennemsnittet for arten i årene 1978-2000 (53). Forårstrækket forløb i perioden 13/5-5/6 med i alt 24 fugle, hvilket er rekord. Især Nordjylland markerede sig med hele 14 fugle. De første blev set 13/5 2 Vidåslusen/Højer Sluse (SJ) og 19/5 1 Sødringholm Strand (ÅH), mens de sidste var 1/6 3 samt 5/6 1, begge Gerå (NJ). Fra Nordjylland var de største fund 28/5 4 Gerå (NJ), 30/5 5 Stensnæs (NJ) og 1/6 3 Gerå (NJ). Andre steder sås 25/5 2

Kalsemade (AH) og 3 Fjandø (RK), samt 24-26/5 2 Fyns Hoved (F).

Efterårstrækket lå en smule under gennemsnittet for 1978-2000 (46), idet der i perioden 17/7-14/9 blev set ca 40. Trækket indledtes med 17/7 1 Lejsø (S) og sluttede med 14/9 1 Østlige Vejler (NJ). Hovedparten af observationerne omfattede 1-2 fugle, og kun 29/8 3 1K Tipperne (RK) samt 19/7

Kærløber i første og andet halvår, 1978-2001.

Broad-billed Sandpiper in first and second half-year, 1978-2001.

Lille Præstekrave 2001.

Little Ringed Plover 2001. Breeding pairs (first row) and other birds (second row).

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
Ynglepar	16-18	7-8	3	6-8	?	?	5	2	5	2	46-51
Øvrige	239	5	28	59	289	22	54	>60	22	24	-

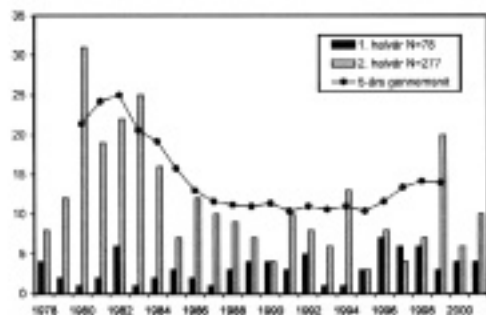
Regional fordeling af Kærløber 2001.

Regional distribution of Broad-billed Sandpiper 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
	21	9-13	2-3	5	1	4	6	10	2	1

Tredækker *Gallinago media*

Gennem de sidste 23 år er der gennemsnitligt blevet registreret knap 15 fugle pr år, så med i alt 14 fugle var 2001 et meget normalt år. Ikke overraskende stod Nordjylland for en tredjedel af fundene, men der blev ingen steder set mere end én fugl. Forårstrækket omfattede 4 fugle: 10/5 1 Værnengene (RK), 16/5 1 Kongelunden (S), 17-18/5 1 spillende Borreby Mose (S) og 26/5 1 Christiansø (B). Af andet halvårs 10 fugle udmærkede flere sig ved at være stationære: 3-6/8 1 Nordstrandssøen, Skagen (NJ), 17/8 1 Sønderho Strand (RB), 23/8 1 Butterbakke, Skagen (NJ), 24/8 1 Hanstholm Vildtreservat (NJ), 22/8 1 Nyord (M), 1/9 1 trk. N Elsegårde Strand (ÅH), 3-4/9 og 6/9 1 Skårup (NJ), 3/9 og 8/9 1 Vullum Sø (NJ), 23/9 1 Skjern Enge (RK) og 18/10 1 Kragemosen, Samsø (ÅH).

Tredækker i første og andet halvår, 1978-2001.

Great Snipe in first and second half-year, 1978-2001.

Islandsk Stor Kobbersnepe

Limosa limosa islandica

Den islandske underart af Stor Kobbersnepe udgik af SU-listen fra og med 2000 (Ortvad et al. 2002), idet der blev henvist til Nielsen (2002). Denne handler imidlertid hovedsageligt om feltbestemmelsen og beskriver ikke forekomsten, men henviser til Ortvad et al. (2002), hvor artsgennemgangen slet ikke nævner underarten! Det er formodentlig årsagen til, at underarten er behandlet som SU-art i de fleste lokalrapporter for 2001, med deraf følgende sporadisk omtale.

Til og med 1999 forelå der i alt 6 godkendte fund (7 fugle) fra Danmark (Nielsen & Thorup 2001), og underarten må siges at være taget af SU-listen på et spinkelt grundlag. Fra 2000 foreligger der to SU-godkendte fund (31/3 og 21/4 1 ♂ Værnengene (RK)), samt fund fra NJ, RK og F af sammenlagt mindst 69 fugle (lokalredaktionernes skøn), som ikke har været forelagt SU. Yderdatoerne er ikke oplyst, men der er tilsyneladende fund fra

Kærløber, Stensnes 30/5 2001. Foto: Ole Krogh.

de fleste af årets måneder. De største forekomster var 14/9 7 Agger Tange (NJ), 28/9 7 Stensnæs-Hou (NJ) samt 28-31/10 9 Østerådalen (NJ).

I 2001 blev der set i alt ca 43 fugle: NJ (24), RK (16), RB (1) og LFM (2). Året blev indledt med et vinterfund: 8/1 1 Skallingen (RB). De næste ankom i forbindelse med forårstrækket: 9-10/4 1 ad. Glombak (NJ) og 26/4 1 ad. Bygholm Vejle (NJ). Forekomsten hen over sommeren var domineret af Vejlerne. Større obs. var 28/5-17/6 op til 4 ad. Bygholm Vejle (NJ), 21-27/6 op til 4 ad. Vesløs/Arup Vejle (NJ), 29/6 2 ad. Majbølle Nor (LFM), 4-9/7 op til 2 ad. Bygholm Vejle (NJ), 17/7-2/8 op til 3 ad. Bygholm Vejle (NJ), 19/7 2 ad. Agger Tange (NJ), og 22-30/8 op til 2 ad. Bygholm Vejle (NJ). Ungfugletrækket blev indledt i september: 3/9 1 1K Skjern Enge (RK) og 3-6/9 2 1K Bygholm Vejle. Mere end 2 ungfugle blev registreret på følgende lokaliteter: 9-10/9 4-6 1K Skjern Enge (RK), 12/9 2 1K Agger Tange (NJ), 22/10 2 1K Tipperne (RK) og 13/11 3 1K Tipperne (RK). Årets sidste fund var 12/12 1 1K Gerå (NJ).

Islandsk Stor Kobbersnepe. Fund i 2001.
Black-tailed Godwit, sp. islandica.

Regional fordeling af Odinshane 2001.
Regional distribution of Red-necked Phalarope 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
10	7	5	0	2	2	5	≥ 19	9	3

Odinshane *Phalaropus lobatus*

Med blot 62 fugle blev 2001 ikke et specielt godt år; gennemsnittet for perioden 1978-2000 er 79. Forårstrækket omfattede 15 fugle: 15/5 1 Aflandshage (S), 17/5 1 Grenen (NJ), 24/5 2 Skjern Enge (RK), 25/5 1 Bøvling Fjord (RK), 26/5 1 Rømø Sønderland (SJ), 28/5 1 Skjern Enge (RK), 30/5 1 Ulvedybet (NJ), 2-5/6 1 Tryggelev Nor (F), 9/6 1 Geddal Enge (RK), 10/6 2 Ølundgård (F) og 1 Lejsø (S), 12/6 1 Vestlige Vejler (NJ) og 1 Bøtø Nor (LFM). Efterårstrækket indledes normalt i ultimo juni, og de seneste af de ovenstående kan evt. have været efterårstrækkere. De første mere oplagte nedtrækkere var 15/6 1 ad. ♀ Agger Tange (NJ) og 16/6 2 Klydesøen (S). De største observationer blev 21-23/8 2 Østlige Vejler (NJ), 7-11/8 2 1K Kolding Havn (VE) og 22/8 2 Indvindingen, Ribe (RB). Trækket ebbede ud i slutningen af september med en meget sen efternøler i november: 26/9 1 Grønningen (RB), 8/10 1 Præstø Fed (S) og 23/11 1 Hammersø (B).

Thorshane *Phalaropus fulicaria*

Årets forekomst blev på ca 15 fugle, lidt flere end de sidste tre år, hvor der blev set 9-10. Der var i 2001 både fund fra de indre farvande samt på lokaliteter, der ikke kan betegnes som typiske kystlokaliteter. I første halvår sås 2-3 fugle: 19/2 1 trk. Klint (S), 18/5 1 ♀ og 24/5 1 ♀ (samme?) Grenen (NJ). Efterårets fugle sås i perioden 12/9-14/11: 12/9 1 Tipperne (RK), 15-16/9 2 1K Hvide Sande (RK), 4/10 1 Blåvandshuk (RB), 23-24/10 1 Staunings Ø (S), 27/10 1 Hvide Sande (RK), 28/10 4 Blåvandshuk (RB), 28/10 1 Korshage (S), 28-30/10 1 Stadilø (RK), 31/10 1 Nr. Lyngvig, 31/10-1/11 1 1K Kongelunden (S), og 14/11 1 ad. i vinterdragt, Bygholm Vejle (NJ).

Mellemkjove *Stercorarius pomarinus*

Da 2001 ikke var noget invasionsår for Mellemkjovent, kan de i alt 76 fugle betegnes som en normal forekomst. Den tidsmæssige fordeling var også normal, med enkelte fugle forår og sommer og resten i det forholdsvis tidlige efterår. Invasionsår er derimod altid kendetegnet ved forholdsvis mange 1K-fugle sent på efteråret.

Årets forekomst blev indledt med 19/4 1 Hammeren (B), og i perioden 4/5-31/5 sås i alt tre

fugle, hvoraf 6/5 1 Christiansø kun var den anden forårsagttagelse herfra. Der var 13 fugle i juni (4-23/6), heraf 7 ved Skagen (NJ). Efter 4/7 1 Solrød Strand (S) og 16/7 1 Knudsnæs (B) indledtes efterårets forekomst med 28/7 1 Knudsnæs. Efterårets bedste lokaliteter var Hammeren/Knudsnæs (B) med i alt 15, Lild Strand (NJ) med 10, samt Gedser med 6. Ved Blåvand (RB) sås kun én fugl i efteråret! Årets sidste fund var 1/11 1 Smidstrup Strand (S).

Regional fordeling af Mellemkjove 2001.
Regional distribution of Pomarine Skua 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
1. halvår	8	4	2	0	1	0	0	0	0	2	17
2. halvår	17	15	1	2	0	0	0	1	6	17	59

Regional fordeling af Lille Kjove og Storkjove 2001.
Regional distribution of Little Skua and Great Skua 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
Lille Kjove	22	3	5	2	0	0	0	19	5	0	56
Storkjove	1067	41	7	7	3	0	2	5	1	1	1134

Lille Kjove *Stercorarius longicaudus*

Ligesom de øvrige kjoverarter svinger den Lille Kjove i antal med en invasionsagtig forekomst ca hvert 4. år. Da den sidste invasion var i 1997, kunne man have forventet en forekomst over middel i 2001, men med en årssum på kun 56 fugle blev det ikke tilfældet.

De eneste fund i foråret var 15/5 1 ad. Blåvands-huk (RB) og 22/5 1 ad. Flagbakken (NJ), og fra juli foreligger blot 2/7 1 2K Lild Strand (NJ). Efterårets forekomst lå i perioden 1/8 – 9/11 og omfattede mindst 54 fugle. De bedste lokaliteter var Roshage (NJ) med i alt 18, heraf 9/9 12 1K, samt Fakse Bugt/Præstø Fed (S) med 6-7. Et indlandsfund gjordes 19/8, 1 1K Skanderborg Sø (ÅH); indlandsfund af Lille Kjove forekommer faktisk lige så hyppigt som indlandsfund af Alm. Kjove, hvorfor man bør være yderst forsigtig ved artsbestemmelse af de små kjovearter i indlandet, især hvor fuglene optræder i dragter uden forlængede halefjer.

Storkjove *Stercorarius skua*

2001 blev med i alt 1134 fugle et nyt rekordår for Storkjoven; den tidligere rekord fra 1997 lød på 992. Gennemsnittet for 1977-2000 er 269 fugle/år, med udsving fra 47 til 992. Rekorden i 2001 skyldes

udelukkende et stort antal fugle i Nordjylland, idet ingen andre områder – bortset fra (ÅH) med 7 fugle – havde rekordforekomster, og Sjælland havde et decideret sløjt år med kun 5-6 Storkjover.

Årets forekomst indledtes 23/5, 1 Skagen (NJ), og brød dermed en årrække med iagttagelser i februar og marts. Sommerens forekomst var heller ikke bemærkelsesværdig, de eneste fund var 26/6 1 Fanø (RB) og 3/7 1 Vejlbj Klit (RK). Men fra 25/7 gik det løs, og især i forbindelse med en

række lavtrykspassager sidst i august noteredes der rekordstore tal på stort set alle nordvestjyske havfuglelokaliteter; 28/8 277 V samt 8 rst. Lild Strand (NJ), 22 V Roshage (NJ), 22 V Skagen og 10 S Vejlbj Klit. Bemærkelsesværdigt nok blev der ingen fugle set ved Blåvand denne dag! Iøvrigt skal nævnes 7/8 1 V Hammeren (B), hvilket kun var femte fund i amtet, samt 11/10 1 Christiansø, hvilket tilsvarende skulle være femte fund på Ertholmene. Årets sidste Storkjove blev set 22/11 (både Skagen og Roshage) samt 15/12, 1 Gl. Hviding Forland (SJ).

Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus*

Som i de to foregående år var antallet i 2001 ikke overvældende stort, i alt 30 forskellige fugle. Arten sås i alle regioner undtagen (LFM), og i alle måneder undtagen nov. og dec. Hovedparten (90%) af fundene er fra marts-september. Som i de øvrige år er de fleste fund gjort i (NJ) og i Københavnsområdet (S) og langs Køge Bugt (S).

Der var ét vinterfund, 6/1–23/3 1 ad. Ravelinen, København (S). De første forårsfugle dukkede op i løbet af marts, med 7-8/3 1 3K Fredericia havn som den første. De sidste fugle var 1 ad. Hanstholm Havn (NJ) og 1 1K Svaneke Fyr (B),

begge 15/10, samt 1 ad. ved Enghave Plads/Ravelinen i København fra starten af december og året ud – formodentlig samme fugl, som blev set i området i årets begyndelse. Det største fund var 10/5 4 ad. Sneum Engsø (RB), de øvrige omfattede 1 eller 2 individer. Ved Sneum Engsø og ved Holmesø (S) var der formodede ynglefugle, se Grell (2002).

Sabinemåge *Larus sabini*

Med 19-20 fugle var 2001 et år på de jævne. Ikke overraskende var de fleste fund fra vestkysten, i de indre farvande var der kun to: 1 1K Fornæs (ÅH) og 1 ad. S Kysing Næs (ÅH), begge 19/9. Meget bemærkelsesværdige var 13-14/2 1 2K Blåvandshuk (RB) og 15/2 1 2K Henne Strand (RB); det seneste vinterfund var i 1998, og derudover foreligger der kun to tidligere fund gennem de seneste 20 år.

Efterårets første fund var meget tidligt, 11/8 1 ad. S Nr. Lyngvig (RK); også det næste var i den tidlige ende, 28/8 1 ad. S Vejlbj Klit (RK). Ellers faldt fundene primært i to perioder, pri. sep. med 7 fugle og pri. okt. med 5. Sidste fund var 4/11 1 juv. N Blåvand. Aldersfordelingen var: 12 1K, 1-2 2K, 4 ad. og 2 uspecificerede. Der var kun ét fund af mere end en fugl, 4/10 2 Blåvand (RB).

en fugl med en ukrainsk ring 13/10 i Nexø Havn (B) bekræfter, og det er derfor også naturligt at de fleste fugle ses i Østdanmark. De eneste fund uden for Østersøområdet var 25/1 1 3K Hjørdemål Klit (NJ), 19/4 1 3K Gammelgabsoerne (RK), samt 8/5 1 2K Sneum Engsø (RB), som samtidig var forårets sidste. At disse fund alle er fra første halvår, kan tyde på, at fuglene langsomt – omend i ringe antal – søger længere mod vest i løbet af vinteren.

Det vestligste fund i Østersøen var 15/9 1 1K Bagenkop, Langeland (F), mens det nordligste var 24/8 1 1K Stubben, København (S). Sidstnævnte var årets første efterårsfund. De bedste lokaliteter på Bornholm i uge 42 var Nexø Havn med 10 forskellige fugle (1/10 6 1K, 1 2K, 3 ad.), Hasle Havn 9 (15/10 7 1K), Salthammer 6 (17/10 6) og Rønne Havn 4 (13/10 2 1K og 15/10 2 ad.). De øvrige lokaliteter havde 1-3 fugle.

Middelhavsmåge *Larus cachinnans michahellisi*

Der blev set 36-37 fugle i 2001, hvilket er det suverænt højeste tal siden arten blev taget på listen i 1999. Der var 15 fugle i 1999 og 4 i 2000. Arten er set i alle regioner undtagen (SJ), (VE) samt (ÅH), hvorfra der dog er et muligt fund. Arten har en udpræget sydøstlig udbredelse med 5 fugle fra

Regional fordeling af måger 2001.

Regional distribution of Mediterranean Gull (1), Sabine's Gull (2), Yellow-legged Gull (3), Western Yellow-legged Herring Gull (4), Iceland Gull (5) and Glaucous Gull (6) 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
1. Sorthovedet Måge	5	4	4	1	2	1	3	9	0	1	30
2. Sabinemåge	8	5	3	2	0	0	0	0	0	0	18
3. Steppemåge	1	0	1	0	0	0	1	6	4	48	62
4. Middelhavsmåge	2	1	3	0	0	1	1	0	5	23	36
5. Hvidvinget Måge	6	2	0	0	2	0	0	0	0	0	10
6. Gråmåge	11	6	1	0	3	0	0	1	1	0	25

Steppemåge *Larus c. cachinnans*

Med 62 fugle var 2001 det suverænt bedste år siden arten blev taget på listen i 1999, hvor der blev set 43 fugle, mens der var 38 i 2000. 48 af de 62 fugle sås på Bornholm (B), hvor feltræffet i uge 42 producerede 40 af årets fugle. Dette viser, at en målrettet indsats blandt feltornitologer kan være med til at udvide vores viden om en arts forekomst.

Arten har en østlig udbredelse, hvilket et fund af

(LFM) og 23 fra (B). En målrettet eftersøgning under feltræffet på Bornholm i uge 42 gav mindst 14 forskellige fugle, mens der i perioden 6-13/8 sås 9. Ligesom for Steppemågen kan en målrettet eftersøgning tydeligvis bringe flere fund for dagen.

Langt de fleste fund er af 1K-fugle. Disse ses sent på efteråret, mens noget tyder på, at de gamle fugle kommer tidligt, idet de 9 fugle fra 6-13/8 alle var gamle. Fra følgende lokaliteter er der fund af mere end én fugl: Esbjerg Havn (RB) 2 2K, Rønne

1 1K + 1 ad., Nexø 1 1K + 1 ad., og Hasle Havn 3.

Hvidvinget Måge *Larus glaucooides*

Med 10-12 fugle var 2001 et år lidt under normalen. 8-10 sås i første halvår og 3 i andet halvår. (NJ) havde 7-8 fugle, (RK) 2 og – noget overraskende – (VE) 1-2.

Hanstholm (NJ) havde 2 2K og 1 imm. fra 19/1 til 29/3, Skagen havn 1 ad. 1/1-3/2, mens Hirtshals (NJ) havde besøg af 1 2K 1/1-14/2 og igen 13/4 og 15/4. 4/6 sås 1 Sdr. Lyngvig (RK), mens fundene fra (VE) var pri. feb.-10/3 1 2K Fredericia havn og 10/3-21/3 1 4K Kolding havn. Forårets sidste fugl sås så sent som 6/6, 1 2K Grenen (NJ), og var formentlig identisk med en fugl, som blev set i Skagen-området fra 29/4. De tre fund i andet halvår var 14/11 1 Hanstholm, 25-26/12 1 3K Hvide Sande og 29/12-31/12 1 ad. Kolding havn (VE).

Gråmåge *Larus hyperboreus*

Med kun 23 fugle blev 2001 det ringeste år, siden arten blev taget af SU-listen i 1977. 17 af de 23 fugle sås ikke overraskende i Nord- og Vestjylland. Aldersfordelingen var 4 1K, 12 2K, 1 imm., 4 ad., og 2 uspecificerede. Forårets sidste fund var 11/5 1 2K Ø Skagen (NJ), og i alt havde Skagen-området 4 fugle. Efterårets første fund gjordes allerede 28/8, 1 2K N Nr. Lyngvig. Både Hanstholm (NJ) og Hvide Sande (RK) havde 2 fugle. Fundene fra de indre farvande var 10/3 1 imm. Fredericia havn (VE), 1/10 1 ad. Ø Staksrode Skov (VE), 19/11 1 1K Staksrode Skov, 27/11 1 1K Skansehage, Rørvig (S), og 13/11 1 Sækkesand, Møn (LFM). Der var ingen fund af mere end én fugl.

Ride *Rissa tridactyla* (yngleforekomster)

Der er kun modtaget oplysninger fra Hirtshals, hvor 38 reder producerede 63 pull. I 1999 var der 43 ynglepar her. Det ville være ønskeligt med faste optællinger på artens ynglepladser, specielt Bulbjerg.

Sandterne *Gelochelidon nilotica*

Uden for yngleområderne var der kun ét fund, 25/7 1 ad. S Blåvandshuk (RB). Det gør 2001 til det ringeste år nogensinde, og arten er da også tæt på at

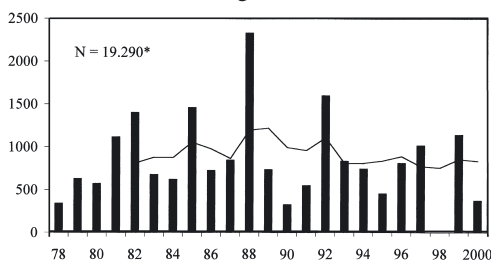
forsvinde som ynglefugl i Danmark (se Grell 2002).

Rovterne *Sterna caspia*

2001 var et ringe år med kun 60 fugle, men dog bedre end 1999 med 55 og 2000 med 50. To tredjedele af årets fugle sås i juli og august. Årets første fund var 26/4 2 Sdr. Lem Vig/Geddal Enge (NJ), mens det sidste var 2/9 Snogebæk (B). Som andre år sås langt hovedparten af fuglene øst for Storebælt, i alt 49. Kongelunden (S) var den bedste lokalitet med 11 fugle 25/6–15/8, men Snogebæk (B) fulgte godt med, i alt 8 10/7–2/9. Der var to fund af mere end 2 fugle, begge på (B): 31/7–1/8 3 Dueodde og 6-7/8 3 Hammeren – muligvis samme familieflok?

Sortterne *Chlidonias niger*

Arten er ikke behandlet til nærværende årsrapport (se Grell (2002) vedr. yngleforekomster); men nedenfor bringes en figur, der i rapporten for 2000 (Lange et al. 2002) fejlagtigt var blevet erstattet af en helt uvedkommende graf.

Årsfordeling af Sortterne 1978-2000. Data mangler for 1998.

Annual numbers of Black Tern 1978-2000.

Lomvie *Uria aalge* (yngleforekomster)

Som i de sidste mange år var bestanden på Græsholmen ved Christiansø på 2000-2500 par (P. Lyngs pers. medd.).

Alk *Alca torda* (yngleforekomster)

Bestanden på Græsholmen holdt sig på ca 745 par ligesom i 2000, mens bestanden ved Muleklevn (B) er anslået til 6-8 par mod 4-8 par i 2000. Arten

Regional fordeling af Rovterne 2001.

Regional distribution of Caspian Tern 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
4	2	0	0	2	0	1	23	7	21

eftersøgt og også andre steder på Hammeren (Kælderhals) (B), hvor der tidligere er set hvad der kunne være ynglende fugle, men uden held.

Lunde *Fratercula arctica*

Med kun tre fund blev første halvår et af de ringere for arten. Fundene var dog meget sene og bemærkelsesværdige: 21/5 1 Bulbjerg (NJ) samt 10/6 1 og 16/6 2 Hirsholmene (NJ). Lunden blev også set ved Hirsholmene i sommeren 2000, så måske er det her, at vi vil se det første danske ynglefund? Andet halvårs 41 fugle (31 i perioden 28/10–11/11) var heller ikke imponerende. Noget overraskende er det dog, at 37 af dem er set i Kattegat, heraf 28 ved de nordsjællandske kyster. Bedste dag var 1/11, i alt 12 (hvoraf 6 ved Korshage), mens bedste lokalitet var Gilleleje med i alt 9 fugle 11/10–11/11 (bedste dag 1/11 3). Korshage havde i alt 7. De sydligste fugle i de indre farvande var 30/10 2 Øresundsbroen (S). Uden for Sjælland var største obs. 3/11 2 N + 2 S Fornæs (ÅH) (samme fugle?).

Regional fordeling af Lunde 2001.

Regional distribution of Puffin 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
4	2	0	6	1	0	0	31	0	0

Turteldue *Streptopelia turtur*

Der er i 2001 indrapporteret det laveste antal Turtelduer siden årsrapportens start i 1977, men selvom der generelt har været en faldende tendens i indrapporteringerne gennem de sidste 20 år, afspejler det rekordlave tal på 20-23 fugle formentlig en tilfældig dækning snarere end artens reelle status. Gennemsnittet for 1990-2000 er 53. Mest markant var det, at ingen Turtelduer er meldt fra de (hidtil) bedste lokaliteter i Sønderjylland. Sønderjyllands amt, hvor 18-20 ynglepar blev fundet under *Fuglenes Danmark*, regnes dog stadig

Regional fordeling af Turteldue 2001.

Regional distribution of Turtle Dove 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
8	3	0	1	1-2	6	0	1	2	1

Regional fordeling af Mosehornugle 2001.

Regional distribution of Short-eared Owl 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
118	38	8	10-11	4	7	9	37	20	39

som artens kerneområde. Også fra Nordjylland er der færre indrapporteringer end normalt, men dog flere end fra de øvrige regioner. Endelig er det udsædvanligt, at de fleste fugle blev set i andet halvår.

Tofft (1993) anførte, at artens foretrukne ynglelokaliteter kun besøges uregelmæssigt af ornitologer, hvilket gør det vanskeligt at danne sig et overblik over artens status.

Årets første Turteldue var 8/5 2 Haldrup ved Horsens (VE), mens 13/10 1 Skaven Strand (RK) var den sidste. De største tal var 13/5 3 Hungerborg Plantage (SJ) og 6/6 3 Rendbjerg Strand, Broager (SJ).

Mosehornugle *Asio flammeus*

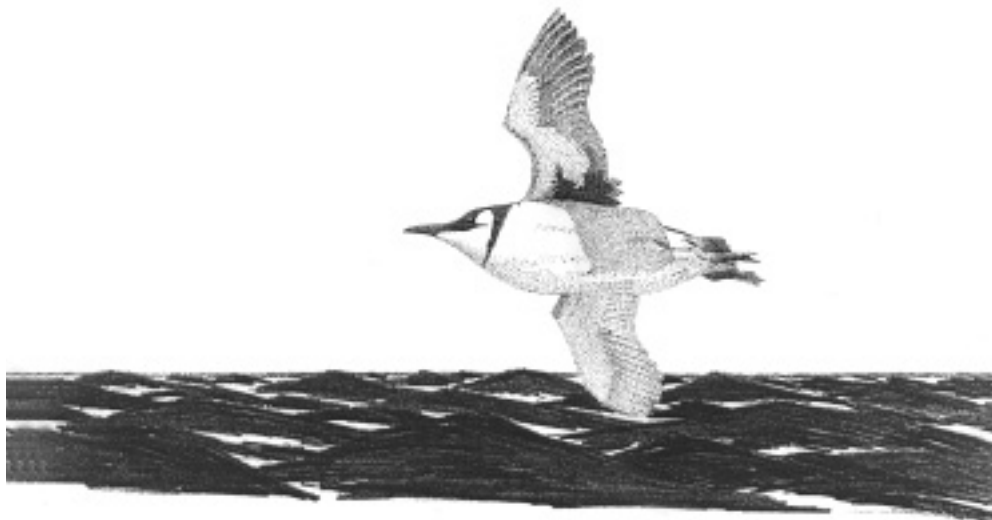
Der er indrapporteret lidt færre Mosehornugler fra 2001 end fra de to foregående år, men dog stadig væsentlig flere end sidst i 1990'erne. I alt er 290-291 indrapporteret, flest (118) fra Nordjylland. Der var fremgang på Bornholm, givetvis pga. et stort antal

gnavere det forudgående år (lokalrapporten for Bornholm). DATSY har meldt om 4-6 ynglepar, heraf 3 på Mandø (Grell 2002, Rasmussen 2002).

Årets første Mosehornugle var 8/1 1 Staksrode ved Juelsminde (VE). Forårstrækket synes at være afsluttet med 26/5 1 Nørrestrand (VE), mens efterårets første fugle var 17/9 1 Nordbornholm (B) og 1 Christiansø (B). De sidste indrapporteringer er fra nytårsaftensdag, 1 Felsted Kog (RK) og 1 Skjern Enge (RK).

Perleugle *Aegolius funereus*

I alt er kun fem fugle indrapporteret fra 2001, og

mens der i 2000 var 3-4 mulige ynglepar på Bornholm (Grell 2001), er der i 2001 kun registreret et enkelt (Grell 2002). Fra Kongelunden (S) og Skagen (NJ), der har stået for en anselig del af fundene de sidste 10 år, er arten ikke rapporteret. Observationerne var: 5/1 1 Rø Plantage (B), 6/3 1 syngende Fyrendalskoven nær Fuglebjerg (S), 15/3 2 Kodal, Paradisbakkerne (B), og 13/11 1 trafikdræbt i industrikvarter i Roskilde (S).

Natravn *Caprimulgus europaeus*

I 2001 blev der indrapporteret 273-291 fugle, hvilket er over middel i forhold til de foregående 5 år. Fra de fleste regioner er der flere indrapporteringer end i 1999 og 2000; det er især mærkbart for Århus og Vejle amter, formodentlig pga. en større indsats fra lokale ornitologer. Nordjylland er dog stadig artens kerneområde. Jensen & Jacobsen (1996) vurderede den danske bestand til 500-600 par, og viste gennem systematiske tællinger i Nord- og Vestjylland, at indrapporteringerne er i sig selv til årsrapporten ikke var repræsentative for bestandsstørrelsen.

Årets første Natravn var 11/5 1 Saltholm (S), og forårstrækket afsluttedes med 5/6 1 Kongelunds-

stranden (S). Der var mindst 69-77 ynglepar, men materialet er meget mangelfuldt, så det faktiske antal må formodes at være væsentligt større. 21 territorier blev registreret i Nørlund Plantage (RK/VE), som traditionelt har haft mange indrapporterede syngende hanner. Efterårstrækket startede 16/8, 1 Christiansø (B), mens årets sidste Natravn blev set 14/10, 1 Trunderup (F).

Isfugl *Alcedo atthis*

Der er indrapporteret et gennemsnitligt antal Isfugle for 2001, mindst 682, og bestanden er åbenbart kommet på fode igen efter den hårde vinter 1996/1997. I Sverige ses samme tendens – alene Skåne havde 165 fund i 2001 (Tyrberg 2002). Her i landet er indrapporteret 20-23 ynglepar, hvilket er på linje med de foregående år. Antallet må dog anses for kun at udgøre en lille del af bestanden, som senest er anslået til ca 300 (Grell 1998). Kun 1-3 af parrene var i landets østlige del: 1-2 mulige i Nordsjælland og ét på Sydbornholm. Flest fugle blev set ved Rørbæk Sø (VE), i alt 6 30/12.

Biæder *Merops apiaster*

Der blev indrapporteret væsentligt færre Biædere i 2001 end i de to foregående år, i alt 37, heraf 22

Regional fordeling af Natravn 2001.
Regional distribution of Nightjar 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
97	80-90	12	20-23	30-33	8-10	1	9	5	11

fra Sjælland. Til sammenligning havde Skåne kun ét fund og resten af Sverige 32 (Tyrberg 2002). For første gang i 20 år blev ingen Biædere observeret i Nordjylland. Årets første blev set så tidligt som 30/4, 1 Hellebæk (S), mens de sidste var 16/10 4 Keldsnor (F). Der var fire ynglepar på Røsnæs (S) (og ingen andre steder). Kun en enkelt unge vides med sikkerhed at være kommet på vingerne (Grell 2002). En flok på 8 fugle 31/5 i Hillerød (S) er muligvis identisk med en flok, som 12-16/6 blev set på Langeland (F), og herudover blev der set to andre flokke, 29/6 7 Konglundsstranden (S) og 26/9 7 Flyndersø (RK).

Antallet af Biædere i Danmark varierer meget (Grell 1998), men har været mere stabilt siden arten etablerede sig som ynglefugl på Røsnæs (S) i 1998.

Hærfugl *Upupa epops*

Med 20 observerede Hærfugle lå 2001 lidt under middel – gennemsnittet for 1988-2000 er 25. I 2000 var tallet rekordlavt, blot 5-6. 8 af årets fugle blev set i foråret og 11 i efteråret, hvilket er mod sædvanen herhjemme, hvor der normalt ses flest i foråret. Dertil kommer et af de sjældne vinterfund. Observationerne (alle enkeltfund) var: 12/1 Korinth (F), 4-5/4 Frørup (F), 4-8/4 Korshage ved Rørvig (S), 7/4 Østermarie (B), 18-20/4 Bornholms Lufthavn (B), 25-27/4 Christiansø (B), 30/4 Sostrup Slotspark (ÅH), 6/5 Henninge Nor, 9/5 Skæring

(ÅH), 21/5 Saunte (S), 24/5 Sønderbjerg, Anholt (ÅH), 25/5 Svenstrup ved Hammel (ÅH), 23/8 (død) Ulvedybet (NJ), 20/9 Tejn (B), 1/10 Bygholmdæmningen, Vejlerne (NJ), 5/10 Odsherred (S), 7/10 nær Lyngvig Fyr (RK), 12/10 Sæby (NJ), 15/10 Gulstav (F), og 4/11 Rønne Stadion (B).

Vendehals *Jynx torquilla*

Der blev i 2001 set i alt 130-138 Vendehalse, hvilket er lidt under middel. Flest fund var der i Ringkøbing Amt, og Grell (2002) har efterlyst større viden om artens forkomst på øerne og de sydlige dele af landet.

Årets første var 25/4 1 Tipperne (RK), og forårs-trækket afsluttedes med 27/5 1 Gjorslev (S). Sidste fugl var 23/9 1 Rødbyhavn (LFM). Den største observation i 2001 var 24/8 4 Christiansø (B).

DATSY registrerede 3-13 ynglepar (Grell 2002).

Sortspætte *Dryocopus martius*

Der er rapporter om i alt 304-306 Sortspætter i 2001. Materialet er meget mangelfuldt, således er der blot indrapporteret 14-24 ynglepar og heraf ingen fra Bornholm, hvor bestanden anslås til ca 25 par (Bornholmsrapporten). Trods de noget tilfældige oplysninger synes det at fremgå, at arten er stabil i de nykoloniserede områder i Ringkøbing amt og Nordjylland. Det højeste antal fugle på én lokalitet var 21/1 10 Gribskov (S).

Landsbestanden blev anslået til ca 75 par i

Regional fordeling af Isfugl, Biæder og Hærfugl 2001.

Regional distribution of Kingfisher, Bee-eater and Hoopoe, 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
Isfugl	106	≥39	≥8	248	163	≥17	37	25	16	23
Biæder	0	9	0	0	0	0	12	22	0	2
Hærfugl	3	1	0	4	0	0	4	2	0	5

Regional fordeling af Vendehals 2001.

Regional distribution of Wryneck 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
	7	28	13	10	3	0	1	26	20-28	22

Regional fordeling af Sortspætte 2001.

Regional distribution of Black Woodpecker 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
	53	15	0	88	27	24	2	50	0	45

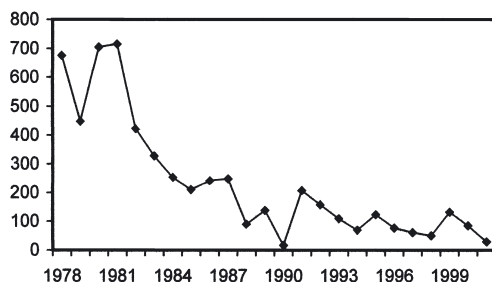
forbindelse med atlasundersøgelsen 1993-1996 (Grell 1998).

Lille Flagspætte *Dendrocopos minor*

Der blev i alt 91-95 indrapporteret fugle i 2001, hvilket er væsentligt flere end de to foregående år. Sjælland havde hele 27, mod ingen i 1999. Tallene afspejler dog snarere en større opmærksomhed fra ornitologerne i 2001 end en egentlig fremgang for arten.

På Sjælland blev der registreret op mod 12 par, mens der var 1-2 par på Lolland-Falster. På Bornholm anslås det, at der findes 30 par (Bornholmsrapporten). Grell (1998) vurderede landsbestanden til mellem 70 og 100 par.

En af de sjældne observationer i Ribe amt blev

Årsfordeling af Toplærke 1978-2001. For 1988 er der kun tale om et forsigtigt skøn, og for 1990 mangler tal fra Jylland.

Crested Lark 1978-2001.

Lille Flagspætte ♀, Amstrup Enge 17/3 2001. Foto: NatureEyes/Kim Aaen.

gjort 8/7, 1 Hjerting (RB). De var to fund i Nordjylland, 13/4 1 Skagen (NJ) og 21/7 1 Villestrup (NJ). Den største enkeltobservation var 11/3 4 Hundsemyre (B).

Arten ser ud til at være vanskelig at overvåge via indrapporteringer til årsrapporter og DOF-basen.

Tilbagegangen fortsætter, og 2001 gav det laveste antal fugle nogensinde. Udover ynglefuglene (nu kun i Hirtshals og Frederikshavn, Grell (2002)) blev der kun set følgende: januar-februar 1-2 Løkken (NJ), 11/1-27/2 mindst 2 Hjørring (NJ), 6/5 1 Skjern Enge (RK), 7/5 1 Skagen Havn (NJ) (måske den sidste i Skagen?), 6/6 2 Rømmø (SJ), og

Regional fordeling af Lille Flagspætte 2001.

Regional distribution of Lesser Spotted Woodpecker 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
2	0	1	2-4	0	3-4	0	27	7	50

6/10 + 16/11 1 Ålborg Øst (NJ).

Storpiber *Anthus richardi*

Med 23 fugle i 2001 nærmer året sig det normale, i modsætning til 2000 med blot 12.

Der var ét forårsfund, 5/5 1 Nyord (LFM). Efterårsfuglene blev set i perioden 23/9-23/11, hvilket var relativt sent, da de som regel optræder fra medio september til ultimo oktober/primio november. I Ringkøbing amt blev der sat rekord med hele 9 fugle, de første 23/9, 2 Vest Stadil Fjord, og de seneste 23/11, 3 trk. til rast Plet Enge, Lemvig, og 1 rst. Vest Stadil Fjord. I Nordjylland var det også et godt år med 5 fugle 8/10-23/10. På Samsø blev 29/9 1 Vesborg Fyr (ÅH) øens første Storpiber og den første i amtet siden 1998. Det sidste gælder også den trækkende fugl, som sås og hørtes ved Dueodde 17/10 under Feltræffet på Bornholm.

Regionalfordeling af Storpiber 2001.

Regional distribution of Richard's Pipit 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
5	9	0	1	1	0	2	2	2	1

Markpiber *Anthus campestris*

Markpiberen er i tilbagegang, og årets total på 28-30 fugle var – omend på niveau med de to foregående års – ikke mange, især da en del af fuglene var årsunger.

Året første fund var 28/4 1 Hammeren (B) og samme dag 1 Københavns Nordhavn (S), 6/5 1 Sandmilen (NJ), 8/5 muligvis yderligere én Hammeren (B), 11/5 3 Anholt (ÅH) og 12/5 1 Gjerrild Nordstrand. De øvrige observationer uden for yngleområderne ved Skagen og på Anholt var 4-5/6 2 Rendbjerg, Broager (SJ) og 8/6 3 Rømø (SJ).

Ynglebestanden er vurderet til 10-12 par, heraf 4 ved Skagen og 3-4 på Anholt (Grell 2002). Efterårets eller snarere sensommerens fugle trak

Regionalfordeling af Rødstrubet Piber 2001.

Regional distribution of Red-throated Pipit 2001.

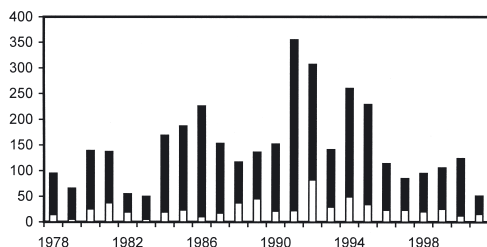
NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
8	1	7	6	0	0	1	14	0	12

Regionalfordeling af Bjergpiber 2001.

Regional distribution of Water Pipit 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
392	3	1	8	6	0	2	2	14	0

meget tidligt: 17/7 2 S og 10-11/8 1 IK rst. Grenen (NJ), 21/8 og 26/8 1 Melby Overdrev (S), og 24/8 1 IK rst. Nordhavnstippen, Stubben, København (S). En meddelelse om tre fugle på en inlandslokalitet i det sydøstlige Vendsyssel ønskes bedre dokumenteret, da inlandsobservationer er meget

Forekomsten af Rødstrubet Piber 1978-2001 fordelt på forår (hvidt) og efterår (sort). Tallene for 1998 er omtrentlige pga. ukomplette oplysninger.

Red-throated Pipit in first (white) and second (black) half-years, 1978-2001.

sjældne.

Rødstrubet Piber *Anthus cervinus*

Årets total på 50-51 fugle, heraf 14-15 forår og 36 efterår, var den laveste siden 1983 med 50, hvilket samtidig er det laveste antal i årsrapportens tid. Den Rødstrubede Piber har en tendens til at forekomme i bølger (se figuren).

Kongelunden havde kun 9 fugle, heraf én i foråret, hvilket ikke er mange for en lokalitet, der trods dette – og sædvanen tro – var landets bedste for arten. Det var faktisk kun på Bornholm, at der kunne spores en fremgang, idet årets 12 fugle var det højeste antal siden 1991; dertil kommer 2 på Christiansø (B).

Årets første var 29/4 1 Veggerslev (ÅH), 3/5 1 Gjerrild Nordstrand, og 12/5 1 i sommerdragt Grenen, Skagen (NJ) og samme dag 1 Korshage (S). De sidste forårsfugle blev set 26/5, 1 Skagen (NJ), og 6/6, 1 Hammeren (B). Der er ikke set fugle i juni siden 1990, men tidligere var junifugle næsten årlige.

Efterårstrækket kom noget sent i gang, idet de første af efterårets 36 fugle sås i begyndelsen af september mod normalt medio-ultimo august. Første fund var 3/9 1 Aflandshage (S), 5/9 1 Kongelunden (S), samt 6/9 1 Hammeren (B). De sidste var 14/10 1 Råhede Enge (RB), samt 14/10 og 22/10 1 Norsminde Fjord (ÅH). Normalt ses de

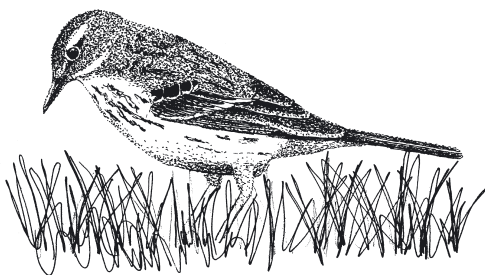
sidste medio oktober, men det er ikke usædvanligt med enkelte fugle ultimo oktober.

Skærpiiber *Anthus petrosus* (yngleforekomster)

De danske ynglefugle forekom som sædvanligt i Nordjyllands og Århus amter. De første mulige ynglefugle var 15/4 3 (hvoraf én subsang) Elling Ås udløb (NJ), og 13/5 1 syngende Frederikshavn Nordhavn (NJ). Sikre ynglepar var der i Grenå Havn (ÅH) og Sælvig Havn (ÅH), begge set med unger i reden. Desuden var der mulige ynglepar ved Søby Rev (ÅH) og Issehoved (ÅH). Alle steder blot ét par. 13/8 1 Als Odde (NJ) og 19/8 20 Ndr. Rønner var sandsynligvis også danske ynglefugle, da trækfugle nordfra normalt først ankommer i september.

Bjergpiiber *Anthus spinoletta*

Det kan næppe komme bag på nogen, at der igen

blev sat rekord for forekomsten af Bjergpiiber, sådan som det er sket hvert år siden arten blev fjernet fra SU-listen i 1998. Det blev til mindst 415 fugle, heraf mindst 392 i Nordjylland (85% af dem i Vejlerne). Da en stor del af fuglene blev set på nogle få steder, vil der dog givetvis være en del gengangere imellem.

De største vinterforekomster i første halvår var 7/2, 26/2, 1/3 og 2/3, alle dage 9 fugle, og 7/3 10 fugle, alle Vejlerne (NJ). Andet halvårs største forekomster var 24/12 12 Skagen Losseplads (NJ), samt 5/11 13, 7/12 13, 20/11 17, 10/12 16 og 29/12 28, alle Vejlerne (NJ) og sidstnævnte dag den næststørste flok set i Danmark (samme antal sås dog også 29/12 2000 i Østlige Vejler (NJ)). Uden for Nordjylland var der kun få observationer af mere end én fugl: 28/3 2 Uldum Kær (VE), hvor der også blev set en enkelt fugl 18/1 og 31/3; og 10/11-11/12 2 Århus Østhavn (ÅH). De sidste forårsfugle blev til ind i april (ligesom de første efterårsfugle sås allerede i oktober), mens der

tidligere kun undtagelsesvist blev set fugle i yderperioderne april og oktober. Aprilfuglene var 3/4 1 Polderrev (ÅH), 8/4 1 Østlige Vejler (NJ), og som de hidtil seneste forårsfund i Danmark 15/4 3 i sommerdragt Elling Strandenge (NJ) og 16/4 1 i sommerdragt Kraptårnet, Vejlerne (NJ).

Efterårets første var 25/10 5 Vestlige Vejler (NJ), 26/10 1 Østlige Vejler (NJ), 27/10 1 Kolding Havn (VE), 28/10 1 Sødringholm Strand (ÅH) og 30/10 1 Grenen, Skagen (NJ).

Gulhovedet Gul Vipstjert

Motacilla flava flavissima/lutea

Årets forekomst omfattede 7 fugle, hvilket var helt normalt. Fundene var 4/5 1 Tipperne (RK), 4/5 1 (ssp. *lutea*) Rørvig (S), 6/5 1 Skjern Å (RK), 8/5 1 Rørvig (S), 11/5 1 Busemarken Mose (LFM), 14/5 1 Tegners Museum (S), samt 1/6 1 Gedser (LFM).

Sortrygget Hvid Vipstjert *Motacilla alba yarrellii*

Med 106 fugle blev året det bedste nogensinde (de mest oplagte gengangere er sorteret fra).

Årets første var 18/2 1 ♂ Skjern Enge (RK), 4/3 1 ♂ Skjern Enge (RK), og 10/3 2 Værnengene (RK). Den største forekomst var 9/4 16 Harboør Tange (RK), det største antal set på en dansk lokalitet nogensinde. Det var samtidig den eneste

forekomst i den vestlige del af landet med flere end to fugle. Fra det østlige Danmark skal nævnes 10/3 11 i flok Even Bro ved Præstø (S), hvilket er uhørt mange i denne del af landet, og som alene af den grund bør forelægges SU; samt 22/4 1 Dueodde (B), det første fund på øen siden 1990. Årets sidste fund var 14/10 1 Hvide Sande (RK) og 18/10 1 Sønderho, Fanø (RB).

Der blev konstateret ét sikkert ynglepar med unger, Thorsminde (RK). Desuden to formodede ynglepar, Haurvig (RK) og Dråby Strand (ÅH) – i sidstnævnte tilfælde en han i par med en formodet alm. Hvid Vipstjert.

Nordlig Blåhals *Luscinia svecica svecica*

Blåhalsen er en af de arter, hvor Christiansø traditionelt dominerer materialet totalt, og 2001 var ingen undtagelse. Af årets i alt omkring 243 Blåhalse blev 219 (90%) set på Christiansø. Her var de bedste dage 5/5 50 (årets første, også på landsplan), 6/5 og 7/5 60, samt 8/5 20, alle rastende fugle. Gennemtrækket var massivt i dagene 5-10/5, med sammenlagt 221 af forårets 240 Blåhalse. Forårets sidste var 26/5 1 Christiansø samt en ret sen efternavn 10/6 1 ♂ Ribe Holme (RB), i et område hvor også en syngende Sydlig Blåhals *L. s. cyanecula* opholdt sig!

Regional fordeling af Sortrygget Hvid Vipstjert 2001.

Pied Wagtail.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
	13	52	9	10	3	4	8	2	14	1

Regional fordeling af Nordlig Blåhals 2001.

Regional distribution of Bluethroat 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Chr.ø	Total
Forår	5	1	4	4	0	0	0	9	1	7	218	249
Efterår	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3

Regional fordeling af Rødtoppet Fuglekonge 2001.

Regional distribution of Firecrest 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
	2	0	4	5	2	6	6	13	36	10

Blåhals ♂, Skagen maj 2001. Foto: NatureEyes/Kim Aaen.

Efterårets forekomst var meget sparsom med kun tre fund: 30/8 1 IK Bolle Enge (NJ), 26/9 1 juv. Gedser (LFM) samt 30/9 1 Christiansø.

Vindrossel *Turdus iliacus* (ynglefund/sommerfund) Der er meddelt et sandsynligt ynglepar, idet en syngende han blev set og hørt 31/5 sammen med en hun i Langesømosen ved Rørvig (S). En iagttagelse fra Baggeå (B) 27/8 ligger godt 14 dage før de tidligste efterårsfund og blev af lokalredaktionen anset for en oversomrende fugl. Vindrosslen yngler kun uregelmæssigt i landet, og det seneste sikre ynglepar var i 1999.

Ringdrossel *Turdus torquatus* (ynglefund/sommerfund)

Den sidste observation fra forårstrækket var 31/5 Grenen (NJ) og den første fra efterårstrækket 14/9 (både NJ og RK). Der var dermed ikke noget der tydede på, at arten yngede i Danmark i 2001.

Flodsanger *Locustella fluviatilis*

Der er indrapporteret 11 fugle fra 2001, samme antal som for 2000. Seks af dem blev set mere end én dag. Årets første var 12-13/5 1 syngende Kramnitze (LFM), den sidste 23/7 1 IK ringmærket ved Keldsnor (F). De øvrige iagttagelser var 18-19/7 1 sy. Brassø (ÅH), 19-28/5 1 sy. Rands Fjord (VE), 30-31/5 1 sy. Lavringe Mose, 5-17/6 1 sy. ved Ottehøjvej, Vestamager (S), 14-15/5 1 sy. Busene Have og Klintebakken (LFM), 16/5 2 rst. + 17/5

1 rst. Christiansø, 13/6 1 sy. Skelbro/Risebæk (B) **Høgesanger** *Sylvia nisoria*

Der er intet i materialet, der tyder på ynglen. Der var to forårsiagttagelser, 22/5 1 syngende nær Salomons Kapel v. Hammeren (B), og 26/5 1 ♀ 2K ringmærket Gedser Fuglestation (LFM). Der blev registreret en del ungfugle i efteråret, i alt 13, som alle regnes for gennemtrækkende fugle: 15/8 1 IK Gedser Fuglestation (LFM), 18-24/8 1-2 Christiansø, 22/8 1 IK Tipperne (RK), 26/8 1 IK Hanstholm Fyr (NJ), samme dato 1 IK Højen Fyr (NJ) og 1 IK Skagen Losseplads (NJ), 4/9 1 IK Lyngvig Fyr (RK), 29/9 2 (heraf 1 IK) ringmærket Blåvand Fuglestation (RB), 3/10 1 Blåvand Fuglestation, 12/10 1 IK Nordmandshage (NJ), og 26/10 1 IK Rønne Havn (B).

Iagttagelserne var mere spredt ud over landet end normalt, som regel er Høgesangeren koncentreret til Østdanmark.

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides*

Med i alt 8 fund, 5 i foråret og 3 i efteråret, blev 2001 ikke noget særlig godt år for Lundsanger. Fundene var 26/5 1 Mandemarke (LFM), 2/6 1 Hammerfyr (B), 4-9/6 1 Bognæs (S), 26/6 1 sy. Rindum (RK), 26/6 1 sy. Christiansø (B), 10/8 1 Højerup, Stevns (S), 7/10 1 Kroghage, Gedser (LFM), og 16/10 1 Hammeren (B). Iagttagelsen fra Ringkøbing Amt er kun det andet fund herfra,

det første var i 1993.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*

Med kun 5 fund, heraf én forårsagttagelse, blev 2001 ikke noget godt år for Fuglekongesanger. Gennemsnittet for 1991-2000 er 18. Fundene var 16/5 1 Christiansø (B) (blot landets fjerde forårsfund), 29/9 1 ringmærket Hanstholm fyr (NJ), 19/10 1 Kikhavn, Hundested (S), 20/10 1 Vester Vedsted digekrat (RB), 18/11 1 Nordskovvej, Rønne (B).

Hvidbrynet Løvsanger *Phylloscopus inornatus*

Der blev i 2001 set i alt 9-11 fugle, alle inden for artens normale forekomstperiode i efteråret.

Regional fordeling af Lille Fluesnapper 2001.

Regional distribution of Red-breasted Flycatcher 2001.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
Forår	7	0	1	1	1	0	3	0	11	85	109
Efterår	0	0	0	0	0	0	0	3	5	16	24

Forekomsten var hermed under middel, som for 1991-2000 er 16. Fundene var 26-29/9 1 Christiansø (B), 29/9 1 Hanstholm fyr (NJ), 29/9 1 Spodsbjerg, Hundested (S), 30/9 1 Kammer-slusen (RB), 7/10 1 Agger Tange (NJ), 9/10 1 Utterslev Mose (S), 11/10 1 Utterslev Mose (samme som 9/10?), 14/10 1 Skanderborgvej, Århus SV (femte fund i ÅH), 19/10 1 Grønningen (RB), 20/10 1 Frederiksdal Gods, Vestlolland (LFM).

Sibirisk Gransanger *Phylloscopus collybita tristis*
Der er ikke indberettet iagttagelser af Sibirisk Gransanger fra 2001.

Rødtoppet Fuglekonge *Regulus ignicapillus*

Yngleforekomsten er behandlet af Grell (2001). Hertil kan føjes en vinteragttagelse: 9-10/2 1 ♂ Vester Vedsted Digekrat, (RB).

Lille Fluesnapper *Ficedula parva*

Der blev i alt set 133 fugle i 2001, heraf 98 på Chri-

stiansø, hvilket er langt flere end de foregående år. Det er alene Ertholmene, der trækker årstotalen op; i resten af landet var antallet meget normalt. På Christiansø sås i perioden 2/5 til 3/6 i alt 83 fugle; alene 23/5 sås 10. I efteråret sås i perioden 2/9 til 26/9 15 fugle på Christiansø. Resten af landet havde 24 fund både forår og efterår.

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedula albicollis*

Der var i 2001 fire iagttagelser af 6 fugle, alle i det østligste Danmark: 28/4 1 2K Gråmyr (B) (tidligt!), 5/5 2 ♀♀ + 1 2K ♂ Ertholmene (B), 11/5 1 ♂ Saltholm (S), 15/5 1 syngende Troldsbjerg, Slotslyngen (B).

Skægmejse *Panurus biarmicus*

Med 8898 observerede Skægmejsere lå 2001 på linje med 2000. Omkring 40% af fuglene blev set i Vejlerne (NJ), der også havde den største dagstotal med 104 25/10 – hvilket dog er mindre end hvad der er noteret i de foregående år. Ringkøbing Amt oplevede et godt år og kom med en dagstotal på 100 (19/10 Nymindestrømmen) tæt på Vejlerne. Fremgang var der også på Sjælland og i Århus og Vejle amter med højeste dagstotaler på henholdsvis 56 (4/11 Vestamager (S)), 40 (14/10 Norsminde Fjord (ÅH)) og 50 (19/7 Nørrestrand (VE)). Og i Fyns Amt, hvor Skægmejsen tidligere stort set kun sås på Langeland, blev der i 2001 noteret fugle på 19 forskellige lokaliteter.

Korttæt Træløber *Certhia brachydactyla*

Igen i 2001 var der et SU-godkendt fund i Nordjyllands amt, ved Hald Hovedgård. Der blev dog indrapporteret yderligere tre fund fra den sydlige del af amtet, men de er ikke blevet forelagt SU. Også fra andre amter, hvor arten endnu ikke kan betragtes som almindelig, var der meget

Regional fordeling af Skægmejse 2001.

Regional distribution of Bearded Tit 2001.

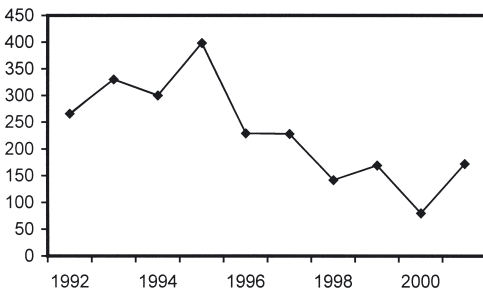
	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
	5183	668	167	570	334	154	141	1454	75	169

Regional fordeling af Pungmejse 2001.
Regional distribution of Penduline Tit 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
24	7	3	70	22	0	17	26	2	1

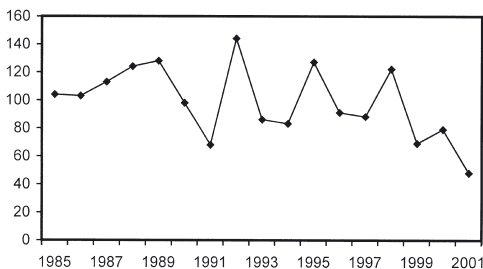
Regional fordeling af Pirol 2001.
Regional distribution of Golden Oriole 2001.

NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B
12	0	0	1	0	2	8	9	11	5

Pungmejse 1992-2001.
Penduline Tit.

stabile meldinger. RB har således meldt om Kort-tået Træløber på 7 lokaliteter, LFM på 8 lokaliteter, og S på 20 lokaliteter. Største koncentration på Sjælland var som altid i Jægersborg Dyrehave, hvor der blev kortlagt 24-25 territorier.

Pirol 1985-2001.
Golden Oriole.

Pungmejse *Remiz pendulinus*

De lave totaler fra 2000 ser ikke i første omgang ud til at afspejle en vedvarende tendens. Der blev i 2001 set dobbelt så mange Pungmejses som året før, i alt 172, og omtrent tre gange så mange ynglepar, nemlig 14-16, og året lagde sig dermed på linje med 1998 og 1999. Det var fortsat Århus amt, der rummede størstedelen af ynglebestanden. Men trods fremgangen i antal forekom arten på færre lokaliteter. Årets første og sidste observationer var noget specielle: 18/3 blev en Pungmejse set på et foderbræt i Stavtrup nær Brabrand Sø (ÅH), mens årets sidste noget atypisk var et indlandsfund, 11/11 i Sømosen, Ballerup (S).

Pirol *Oriolus oriolus*

Der blev blot set 48 Piroler i 2001, det laveste antal inden for de sidste 15 år. I de sidste 6 år har der blot været et enkelt sikkert ynglefund (i 1998), og heller ikke det blev der lavet om på i 2001. Samtidig var der blot halvt så mange syngende hanner som i 2000, i alt 9. Der er ikke noget usædvanligt i, at arten svinger i antal, men der har nu

Nøddekrige, Viuf januar 2001. Foto: Bent Carstensen.

Regional fordeling af Nøddekrige 2001, fordelt på halvår.
Regional distribution of Nutcracker in 2001.

Region	1. halvår	2. halvår
NJ	1	6
RK	0	0
RB	0	4
ÅH	2	19
VE	0	0
SJ	0	0
F	0	2
S	1	67
LFM	0	47
B	0	61
Total	4	206

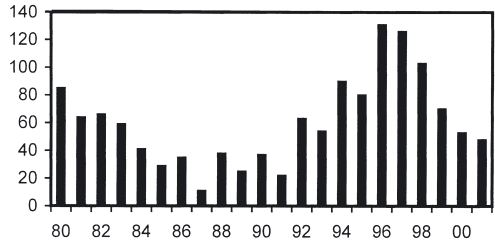
været adskillige år med færre observerede Piroler end førhen. Således blev der i årene 1986-93 gennemsnitligt set 107 fugle pr år mod et gennemsnit i de efterfølgende otte år på 88.

Årets første Piroler var 14/5 1 Gedser Fuglestation (LFM) og 1 Sydvestpynten (S), mens den sidste var 26/8 1 IK Arreskov Sø (F).

Nøddekrige *Nucifraga caryocatactes*

Udover de få Nøddekriger, der yngler i området omkring Silkeborg, blev 21/1 1 Tranum Klitplantage (NJ) og 9/5 1 Dybesø, Rørvig (S) de eneste fund i første halvår. Det tyder på, at de fleste af de Nøddekriger, der kommer til os om efteråret, forsvinder igen i løbet af vinteren. Den kendte ynglebestand omfattede kun 1-2 ynglepar i Silkeborg Nordskov (ÅH), men det er ikke usandsynligt, at der er i Silkeborg-Ry området skjuler sig nogle få par mere. Tilsyneladende kan den danske bestand ikke klare sig i længden uden tilskud udefra.

Efterårets første observationer blev gjort på Grenen (NJ) 16/7 og 17/7, efterfulgt af Sjællands Odde (S) 23/7 og Frederikssund (S) 27/7. Herefter blev der jævnt fordelt over efteråret gjort en del observationer i landets østlige egne, hvor man nåede op på totalt 175 fugle, mod kun 31 for Jylland og Fyn tilsammen.

Gulirisk 1980-2001.

Serin 1980-2001.

Kvækerfinke *Fringilla montifringilla*

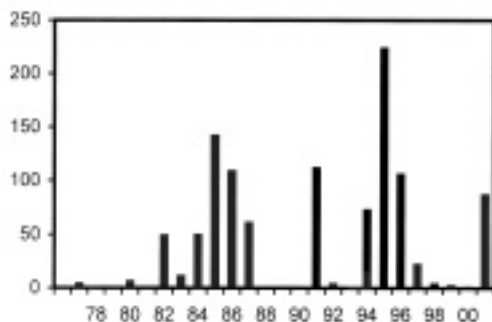
(yngle/sommerforekomster)

Der var ingen tegn på yngleaktivitet i 2001, men der var dog en sen iagttagelse: 8/6 1 Nordmandshage (NJ).

Gulirisk *Serinus serinus*

Den igangværende negative udvikling fortsatte i 2001, da der ud over yngleparrene kun blev registreret 48 individer. Langt de fleste fund omfattede blot en enkelt fugl, og manglen på syngende Gulirisker er slående. Tallet er dog kun lidt mindre end de 53, der sås i 2000, så bunden er måske snart nået. Antallet af aprilagttagelser var ellers lovende, hele 16 stk. Derimod sås kun tre fugle i andet halvår.

Årets første var 22/3 1 Freerslev Hegn (S), men siden blev det blot til 10 fugle på Sjælland, heraf tre ved Gilleleje. Skagen (NJ) havde i alt 6 eks. 7/4-20/5, og tallene i resten af Jylland var tilsvarende små. I flere amter lykkedes det slet ikke at registrere arten. Lidt lysere så det ud i sydøst, idet Gedser (LFM) kunne notere fire i perioden 6-15/5, mens der på Møn taltes fire trækkende og fire rastende – heriblandt årets sidste, 18/9 1 Ulvshale (LFM). Endelig stod Christiansø og Bornholm for sammenlagt otte eks. Det bør også nævnes, at der netop på Bornholm blev konstateret en bestand anslået til hele tre ynglepar nær Dueodde (bl.a. set med unger). Andre ynglefugle fandtes ved Mandemarle (LFM) og Højerup (S). Grell (2002) opregner bestanden til 4 sandsynlige og 11 mulige ynglepar, heraf 7 i Storstrøms Amt og 2 på Bornholm.

Hvidsiskan 1977-2001.
Hoary Redpoll 1977-2001.

Bjergirisk *Carduelis flavirostris*

(yngle/sommerforekomster)

Sidste individ forlod landet via Skagen (NJ) 12/5, og næste viste sig først 22/9 ved Korshage (S). Der er derfor intet, der tyder på, at arten har opholdt sig i Danmark i sommeren 2001.

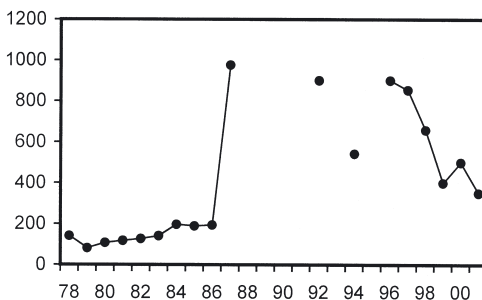
Hvidsiskan *Carduelis hornemanni*

Efter tre år med tilsammen blot syv fugle optrådte arten atter i et rimeligt antal i 2001. For flertallet af landets amter drejede det sig om de første iagttagelser i over tre år. Totalt set blev der registreret 87 Hvidsiskener, hvoraf kun én var fra første halvår: 26/1 1 Nykøbing Sjælland (S); i 2000 var der da også kun en enkelt fugl.

Geografisk var fordelingen af observationerne ret skæv, idet det især var Østdanmark, der nød godt af arten. Samlet blev der i Jylland set 24, af hvilke Nordjyllands amt alene tegnede sig for 10. Eneste jyske fund af mere end to fugle er dog fra Ribe amt, 30/11 3 Vester Vedsted. Fra Sjælland blev indrapporteret i alt 25 (plus januar-fuglen) – bl.a. andet halvårs første, 6/10 1 Spodsbjerg (S). Bedste lokalitet blev Kongelunden, som havde ca 15 eks. mellem 5/11 og 15/12. Fuglene var generelt tidligere på færde i Østdanmark; af Bornholms 32 fugle blev 28 således set i perioden 18-28/10, mens der kun var én oktoberfugl vest for Storebælt. Det bør dog erindres, at feltræffet gæstede øen netop i oktober. Årets to største fund var hhv. 20/10 4 Melsted (B) og 28/10 9 Nexø Havn (B).

I de seneste tyve år har man kunnet konstatere en cyklus i antallet af Hvidsiskener på ti år. De største årstotaler har ramt midten af 80erne

og midten af 90erne med over hundrede fugle pr år. Forhåbentlig vil de kommende år byde på lige så mange.

Karmindompap 1978-2001.
Scarlet Rosefinch 1978-2001.

Hvidvinget Korsnæb *Loxia leucoptera*

Året bød på 10 eksemplarer, og forekomsten var dermed ikke særlig bemærkelsesværdig. Alle fund var i efteråret, hvilket stemmer godt overens med at arten slet ikke blev set i andet halvår af 2000. Den første var 30/8 1 IK Skagen – første fund her i tre år. De næste sås på Sjælland: 21/9 1 Præstø Fed og 26/9 1 Smør- og Fedtmosen. Desuden 19/10 1 Klint (S). Længere østpå blev der set 11/10 1 Hammeren (B). Fra det sydlige Jylland kommer 17/10 1 Krogsande, 11/12 1 Sjapmosen (begge RB), samt årets eneste fund af mere end én fugl, 17/11 3 Søndre Grene Plantage (RK).

Stor Korsnæb *Loxia pytyopsittacus*

Det blev et år uden de store tal, så materialet er denne gang langt mere overskueligt end i de to foregående år med henholdsvis omkring 3000 og 1200 fugle. Årets total på i alt 456 fugle fordelte sig med 40 i første halvår og de resterende 416 i andet.

Det eneste nævneværdige fra årets start var 11/1 16 Gribskov (S), som samtidig var det eneste fund på Sjælland i første halvår. I Nordjyllands amt sås blot fire eksemplarer!

Bortset fra 2/9 2 Korshage (S) indledtes efteråret med iagttagelser 5-6/10 flere steder. Det relativt store tal i årets tre sidste måneder skyldes især

noteringer fra landets østlige del, dog var der i alt 66 i Århus amt, og 7/12 14 Faurskov (F) bør også nævnes. På Sjælland blev de største fund 23/10 20 Nordskoven og 26/10 24 Dybsø. På Bornholm sås i alt 175; Dueodde alene tegnede sig for 125, flest 18/10 33, som samtidig blev årets største tal.

Karmindompap *Carpodacus erythrinus*

Tilbagegangen fortsætter tilsyneladende for denne smukke fugl, og årets sum er den laveste siden 1986. Tilbagegangen i 2001 var især mærkbar i Nordjylland og på Sjælland, primært pga. meget få og små tal fra trækstederne. På Bornholm og i Århus amt var forekomsten mere normal, omend trækket ved Gjerrild (ÅH) også svigtede. Der er oplysninger om ca 80 ynglepar, hovedsagelig bedømt ud fra forekomsten af syngende fugle på egnede biotoper. En tilbagegang er også registreret i Sverige, ifølge Christophersen (2003) er bestanden reduceret med 60% i løbet af de seneste 5-8 år.

Forårets første Karmindompapper var tidligt på færde, 6/5 1 syngende Hammeren (B) og 8/5 1 Jydelejet (LFM). Den eneste træklokalitet med mere end nogle få fugle var Christiansø; 12/5-22/6 i alt 82, flest 27/5 15 og 31/5 10, alle noteret som rastende. Ved Skagen (NJ) var der 11/5-13/6 i alt ca 25, hvilket er langt under vanlig standard, og der var slet ingen ynglefund. Efterårets sidste var 25/8 1 ringmærket Blåvand (RB) samt 7/9 1 Christiansø.

